

H+N+

S+ +

STRATEGISCH KADER

GEBIEDSAGENDA KATWIJKSE KUST

INHOUD

1. INTRODUCTIE	5
1.1 AANLEIDING EN OPZET	5
1.2 LEESWIJZER	5
1.3 VOORTBOUWEN OP...	6
2. KATWIJK IN DE REGIO	8
2.1 ZUID-HOLLANDSE KUSTPLAATS	8
2.2 LIGGING IN HET HART VAN HOLLAND	10
3. BOUWSTENEN GEBIEDSAGENDA	12
3.1 GEBIEDSINDELING	12
3.2 KERNKWALITEITEN KATWIJK AAN ZEE	14
3.3 KWALITEITEN EN WAARDEN	16
<u>GEBIEDSBESCHRIJVINGEN:</u>	
HET DUINLANDSCHAP - BERKHEIDE	18
HET DUINLANDSCHAP - DE COEPELDUYNEN	20
HET ZEEFRONT	22
MARITIEM LANDSCHAP	24
3.4 BESCHERMINGSREGIMES	26
3.5 DYNAMIEK	29
4. AFWEGINGSKADER:	
TOEKOMSTIGE INITIATIEVEN	34
4.1 BESCHRIJVING VAN DE GEBIEDSGERICHTE OPGAVEN	34
<u>GEBIEDSBESCHRIJVINGEN:</u>	
HET STRAND, DIJK IN DUIN EN DE BOULEVARD	36
HET UITWATERINGSKANAAL EN DE OUDE RIJN	38
DE OVERGANG VAN DE COEPELDUYNEN NAAR DE WOONWIJK VAN BINNENDUINRAND NAAR MIENTKOOLTUIN	40 42
4.2 STRATEGISCHE OPGAVEN VOOR DE KATWIJKSE KUST	44

1. INTRODUCTIE

Deze gebiedsagenda heeft als doel om, vooruitlopend op de omgevingsvisie, voor de gemeente Katwijk de ambities en ruimtelijke kwaliteitsprincipes voor het Katwijkse kustgebied in beeld te brengen.

1.1 AANLEIDING EN OPZET

De aard van de gebiedsagenda is tweërlei.

AMBITIES

Ten eerste brengt de gebiedsagenda de ambities, die de verschillende partijen (waaronder de gemeente zelf) met de Katwijkse kust voor hebben, in beeld. Zo staat Rijkswaterstaat i.s.m. met het Hoogheemraadschap voor de veiligheid van de kust en het functioneren van de Rijn als boezem; Dunea voor de waterwinning en voor het duinbeheer; Staatsbosbeheer voor het duinbeheer; gemeente om voor de winning van hernieuwbare energie op weg naar 2050 het onderste uit de kan te halen; recreatieondernemers voor het realiseren van accommodatie en voorzieningen langs strand en duin et cetera.

hanteren we de periode tot 2030. Enige mate van forecasting is wenselijk in verband met een check op de houdbaarheid van de verschillende kwaliteiten en functies in een volgende fase van kustversterking later deze eeuw.

Door de onvoorspelbare ontwikkelingen in het klimaat, kan het best zijn dat het thema kustveiligheid eerder aan de orde is dan nu voorzien. Vanuit dat oogpunt is het gewenst om in beeld te brengen welke keuzes in het kader daarvan in de toekomst op de kust af zullen komen.

AFWEGINGSKADER

En ten tweede vormt de gebiedsagenda een afwegingskader. Strand, duin, binnenduin en de kustpolers vormen nu eenmaal vanuit het perspectief van vastgoedontwikkeling, (vrijetijds-)economie, ecologie, energiewinning een aantrekkelijk ensemble; het is er 'dringen'. Het product moet dus kunnen dienen als afwegingskader om de verschillende aanspraken op het kustgebied te kunnen afwegen. Wat gaat er samen met de kwaliteitsambities die de gemeente ten aanzien van de kust koestert en wat niet? Welke combinaties van functies bieden meerwaarde en tussen welke zal gekozen moeten worden, vanwege de beperkte ruimte?

De gebiedsagenda vormt een consistent geheel van wat de verschillende partijen (waaronder de gemeente zelf) met de Katwijkse kust als geheel en per deelgebied (Mientkooltuin, binnenduin, duinen, strand, boulevard, uitwatering) voor ogen hebben.

Als tijdshorizon van de gebiedsagenda (corresponderend met die van de Katwijkse omgevingsvisie)

1.2 LEESWIJZER

Dit rapport begint met een korte beschrijving van Katwijk in de regio, waarin het belang van de Leidenregio en de visies die er al zijn worden toegelicht, tevens wordt uiteengezet hoe deze agenda onderdeel is van de omgevingsvisie (in de maak) is. Vervolgens wordt aan de hand van een aantal bouwstenen de opgave voor de Katwijkse kust toegelicht. We beginnen met een overzicht van de kustzone en de deelgebieden daarin. Vervolgens gaan we in op de (kern) kwaliteiten en waarden, de beschermingsregimes en de dynamiek van de Katwijkse kustzone. Aan de hand van deze analyse schetsen we een eerste perspectief voor vier verschillende zooms. Deze laten zien hoe de toekomstige initiatieven kunnen bijdragen aan de kwaliteit en ambities van Katwijk aan Zee.

AFWEGINGSKADER

Verschillende waarden en karakters

+

Beschermingsregimes

+

Dynamiek:

Initiatieven en projecten tot 2030

+

Ontwikkelingen en opgaven

----- =

Afwegingskader:

Toekomstige projecten en initiatieven op hun meerwaarde kunnen beoordelen

1.3 VOORTBOUWEN OP...

Deze strategische agenda staat niet op zich, maar bouwt voort op het bestaande lokale, regionale en landelijke beleid. Er is de afgelopen jaren al veel onderzoek naar de potentie van de regio gedaan en ook het gemeentelijk beleid heeft al een aantal ambities geformuleerd. Met deze strategische agenda pakken we een aantal lijnen op die in het verleden al uitgezet zijn en voegen we nieuwe richtingen voor de toekomst toe.

GEMEENTELIJK BELEID

Basis voor het huidige ruimtelijke beleid in Katwijk is de Brede Structuurvisie. Het merendeel van de gemeentelijke beleidsstukken uit Katwijk is hier direct of indirect een uitwerking van, zoals de Masterplannen Katwijk aan Zee en Katwijk aan de Rijn, die specifiek ruimtelijk gericht zijn op de herstructurering van het centrum van Katwijk aan Zee m.b.t. o.a. detailhandel en horeca en van de (her)ontwikkeling van gebieden langs de Rijn, waaronder de uitwatering. Meer thematisch en concretere uitwerkingen zijn de toeristische agenda en de visie Romeinen in Katwijk en het beeldkwaliteit plan voor de Boulevard. Het op het strand gerichte Strandbeleid is een specifieke uitwerking van de algemene politieverordening (APV); het is meer gericht op wat onder welke voorwaarden mag op het strand.

Een groot deel van het beleid is vertaald in regels van de betreffende bestemmingsplannen of heeft geleid tot het realiseren van specifieke ontwikkelingen. Onder meer door de economische crisis in de periode 2008 – 2014 is echter een deel van de visies (nog) niet in concrete plannen of projecten vertaald. Voorbeelden daarvan zijn bijvoorbeeld de Zeejachthaven of de doorontwikkeling van gebieden langs de Oude Rijn.

REGIONAAL BELEID

In regionaal verband zijn er verschillende overleggen en organisaties waarin Katwijk vertegenwoordigd is en waarbinnen gezamenlijk afspraken zijn gemaakt of beleid is opgesteld. Per overleg kan de samenstelling van de gemeenten verschillen. De regio is daarmee ook minder duidelijk afgebakend. Afspraken die in regionaal verband zijn gemaakt of zelfs in gezamenlijk beleid zijn verankerd zijn echter veelal wel een basis voor gemeentelijk beleid.

Voor Katwijk is een belangrijk regionaal overleg dat van de Greenport Duin- en Bollenstreek. Samen met de gemeenten Noordwijk, Noordwijkerhout, Teylingen, Lisse en Hillegom, vormt Katwijk deze Greenport. In de gezamenlijke Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport zijn tussen deze gemeenten afspraken gemaakt met betrekking tot de economische doelstellingen van de Greenport, maar ook met betrekking tot de ruimtelijke herstructurering van het bollen- en glastuinbouwgebied.

In het kader van de regionale samenwerking in de Greenport is ook de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek opgesteld door de vijf gemeenten in samenspraak met Katwijk. Deze agenda is het fundament onder de ambitie om de economische positie van de Duin- en Bollenstreek te versterken met daarnaast behoud van de woonaantrekkelijkheid. Een specifieke uitwerking hiervan is de Blueport, waarbinnen vooral aandacht is voor de watergerelateerde bedrijvigheid en de onderlinge (recreatieve) waterverbindingen. Onderzoek naar de regionale betekenis naar een zeejachthaven in Katwijk is daar een belangrijk agendapunt.

In de regio Holland Rijnland zijn naast Katwijk 13 gemeenten vertegenwoordigd: Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude. Dit zijn ook de gemeenten waarmee regionale afspraken worden gemaakt met betrekking tot de regionale woningbouwbehoefte of behoefte aan bedrijvigheid.

Door de gemeente Leiden is met het opstellen van de oorspronkelijke als omgevingsvisie bedoelde – regionale agenda Hart van Holland verbinding gezocht met 9 (10 inclusief Leiden) van de gemeenten uit de regio Holland Rijnland. De gemeenten Noordwijkerhout Lisse en Hillegom zijn niet door hen betrokken.

NATIONAAL BELEID

BELEIDSLIJN KUST 2015

Het rijksbeleid dat voor de kust geldt is met name de Nationale Visie Kust en de uitwerking hiervan in de Beleidslijn kust 2015, waarin de rijksoverheid op hoofdlijnen de randvoorwaarden voor het gebruik van ruimte aan de kust heeft geformuleerd met het oog op waterveiligheid.

Wat betreft de ruimtelijke kwaliteit heeft het rijk de bevoegdheid en de kaderstelling bij de provincies gelegd.

KUSTPACT

Omdat eind 2015 bij natuurpartijen de zorg ontstond dat met de verschuiving van de verantwoordelijkheden de kust werd vrijgegeven voor bebouwing, heeft minister Schulz Verhaegen de verschillende belangengpartijen (I&M, Provincies, waterschappen, provincies, gemeenten, natuurpartijen en ondernemers) in de kust bijeengeroepen om een kustpact te sluiten, met als doel gezamenlijke afspraken te maken over de te borgen kwaliteiten in de kust en de ruimte voor ontwikkelingen.

Dit heeft uiteindelijk geleid tot de formulering van de verschillende waarden en kwaliteiten in de kust en de afspraak om een zonering voor kustbebouwing in het ruimtelijk beleid van de provincies op te nemen. Het kustpact is door het merendeel van de partijen ondertekend, ook namens de gemeente Katwijk. De te beschermen waarden die gezamenlijk benoemd zijn in het kustpact zijn:

- Vrij zicht en grootschaligheid,
- Natuurlijkheid en dynamiek,
- Robuuste waterstaat,
- Contrast tussen compacte bebouwingskernen en onbebouwde gebieden,
- Contrasten met het achterland,
- Kusterfgoed in het duingebied en het achterland,
- Kustplaatsen en achterland,
- Gebruikskwaliteiten, en
- Culturele en mentale betekenis van de kust.

VISIE RUIMTE EN MOBILITEIT

Hoewel de provincie Zuid-Holland al in haar beleid randvoorwaarden voor ontwikkelingen op het strand had opgenomen, zagen zij de noodzaak om in de VRM een nadere zonering aan te geven waar wel en geen strandbebouwing gewenst is en onder welke voorwaarden. De wijziging van de VRM was al ingezet, voordat begonnen werd met de besprekingen voor het Kustpact.

RIJKSBUFFERZONE EN NATUURNETWERK.

Een ander onderdeel dat met de verschuiving van verantwoordelijkheden van rijk naar provincie is overgegaan is de duiding van de rijksbufferzone. In de buurt van Katwijk betrof dit het gebied tussen Wassenaar en Katwijk gelegen achter de duinen en doorlopend richting het Valkenburgse Meer. De Mientkooltuin en locatie Valkenburg vielen ook in deze bufferzone. Binnen het Provinciale beleid heeft het gebied nog wel een bijzondere status, maar ontwikkelingen zijn hier onder voorwaarden wel mogelijk.

VERHOUDING TOT DE OMGEVINGSVISIE

In 2007 is in Katwijk de brede structuurvisie opgesteld. Deze was tot nu toe de basis voor alle beleid(suitwerkingen). De brede structuurvisie is sterk beleidsmatig gericht. Met de introductie van de Omgevingswet, zullen gemeenten integraler naar ontwikkelingen moeten kijken. Dit houdt voor de omgevingsvisie enerzijds in dat deze meer gebiedsgericht of thema-gericht zal zijn en anderzijds dat meer (externe/burger) partijen in een vroeg stadium zullen worden betrokken.

Thema's/bouwstenen die naast de gebiedsagenda voor de kust o.a. in de omgevingsvisie zijn geagendeerd zijn: De Erfgoedvisie, visie bereikbaarheid, verstedelijkingsstudie, duurzaamheidsagenda, energieprogramma. Tussen deze verschillende thematieken liggen dwarsverbanden. Een goede op de kust afgestemde bereikbaarheid zal overlappen met de visie bereikbaarheid. Waar thema's overlappen, zal dit in de omgevingsvisie kunnen leiden tot nadere afwegingen.

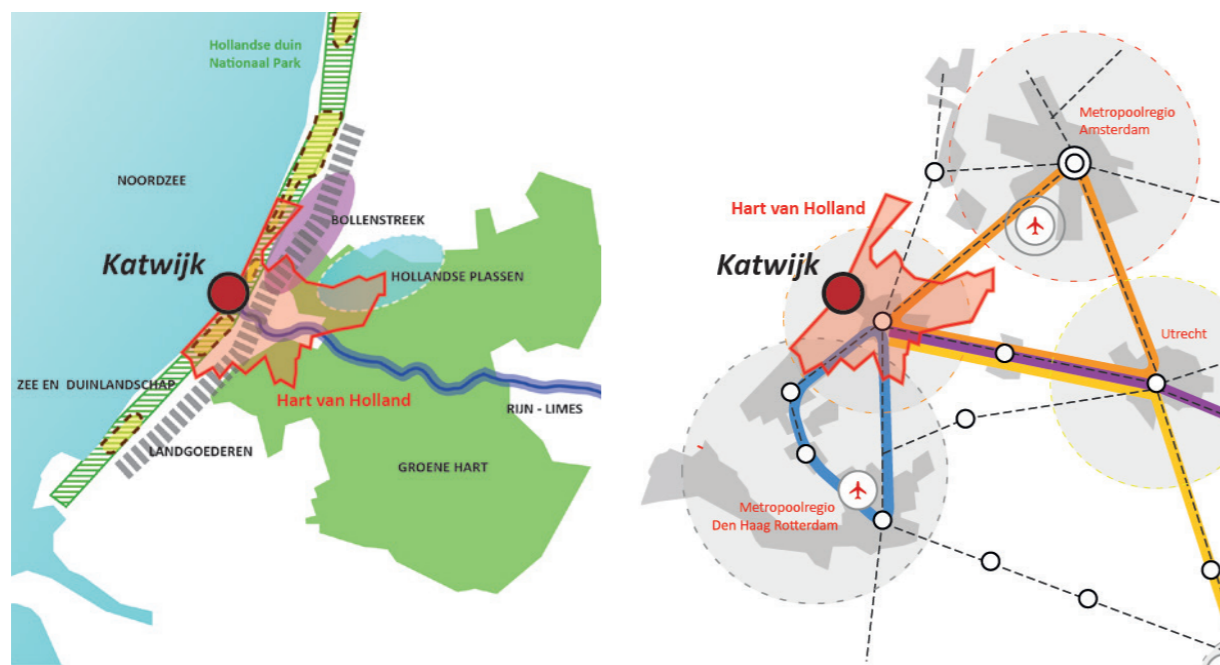
2. KATWIJK IN DE REGIO

Katwijk is bekend om zijn ligging aan zee. Daaraan worden veel van de kwaliteiten die in de Kustagenda worden besproken ontleend. Katwijk heeft echter ook belangrijke relaties met het achterland (het Hart van Holland), de Metropoolregio's en de naburige kustgemeenten. In deze strategische agenda gaan we in op de kwaliteiten, waarden, dynamiek en potenties van Katwijk, hiervoor plaatsen we Katwijk eerst in het grotere geheel. Zodat de kracht en potentie van Katwijk in het juiste perspectief kan worden gezien.

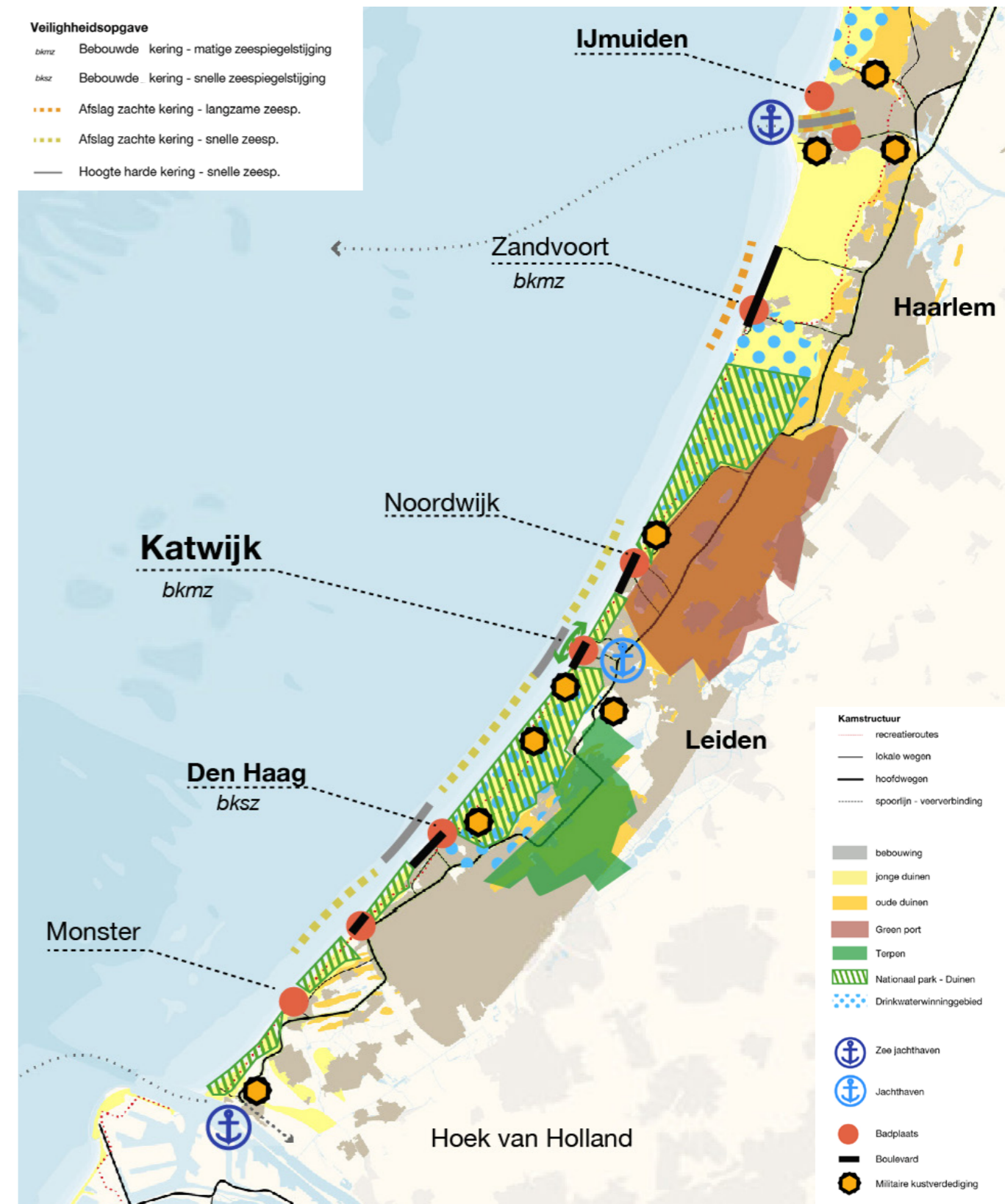
2.1 ZUID-HOLLANDSE KUSTPLAATS

Katwijk is niet de enige badplaats in de regio. Door haar ligging aan de Oude Rijn onderscheidt Katwijk zich wel van de andere badplaatsen. De ligging aan de Oude Rijn maakt dat Katwijk een meer centrale positie in de regio inneemt, waar in het Hart van Holland ook op wordt ingespeeld. Daarnaast brengt deze ligging extra potenties met zich mee, zoals de allang gekoesterde wens/mogelijkheid voor het realiseren van een zeejachthaven, zodat de 'binnen-' en 'buiten'-jacht-haven kunnen uitgroeien tot een samenhangend waterrecreatiecomplex. Katwijk ligt midden in het Nationaal Park Hollandse Duinen, een belangrijke trekpleister voor de regio met de hoge natuur- en cultuurhistorische waarden.

De centrale ligging en goede bereikbaarheid over land en water maken Katwijk een ideale uitvalsbasis om de duinen te ontdekken. Katwijk is niet de enige boulevard-badplaats in de provincie Zuid Holland, zoals blijkt uit de kaarten van het Kustpact. Wel heeft Katwijk als enige een waterfront dat gekenmerkt wordt door een regelmatig stramien en compacte bouwvolumes waarin het wonen of verblijven aan zee overheerst. De boulevards van Scheveningen en Noordwijk zijn al veel verder doorontwikkeld met allerlei toeristische functies. Dit karakter van de boulevard is een belangrijke onderscheidende kwaliteit van de Katwijkse kust.

Links: Het landschap van de regio Leiden en de positie van Katwijk aan Zee, Rechts: Verbindingen tussen Katwijk en de regio (kaarten op basis van Het Hart van Holland, Het Kustpact en de Hollandse Duinen)

Aantrekkingskracht van de zuidelijke kustboog, bewerking van H+N+S Landschapsarchitecten op basis van de kaarten uit het Kustpact (Strootman Landschapsarchitecten)

2.2 LIGGING IN HET HART VAN HOLLAND

De agenda voor het Hart van Holland is in eerste instantie door de gemeente Leiden geïnitieerd, met als doel een gezamenlijke omgevingsvisie op te stellen. Uiteindelijk is gekozen om het stuk als een agendering voor de verschillende omgevingsvisies te gebruiken.

De gemeenten in het Hart van Holland bouwen voort op ruimtelijke structuren die al lange tijd bepalend zijn, zoals de Oude Rijn, de vijf karakteristiek Hollandse landschapstypen in het gebied (kust en duinen, bollen, plassen, veenweidegebied en landgoederen), snelle verkeersassen (spoorverbindingen, A4, A44) en het netwerk voor langzaam verkeer (wandelaars en fietsers). Mede dankzij deze structuren is de leefomgeving in het Hart van Holland “compleet”, “sterk”, “open” en “mooi”.

Doel van een gezamenlijk agendering is om zo in een grotere context te kunnen inspelen op ruimtelijke ontwikkelingen en trends, zoals o.a. verstedelijking, klimaatveranderingen, energietransitie, toenemende behoefte aan mobiliteit en technische innovatie. Met de 10 gemeenten zijn speciale opgaven voor de leefomgeving met een regionale impact geformuleerd.

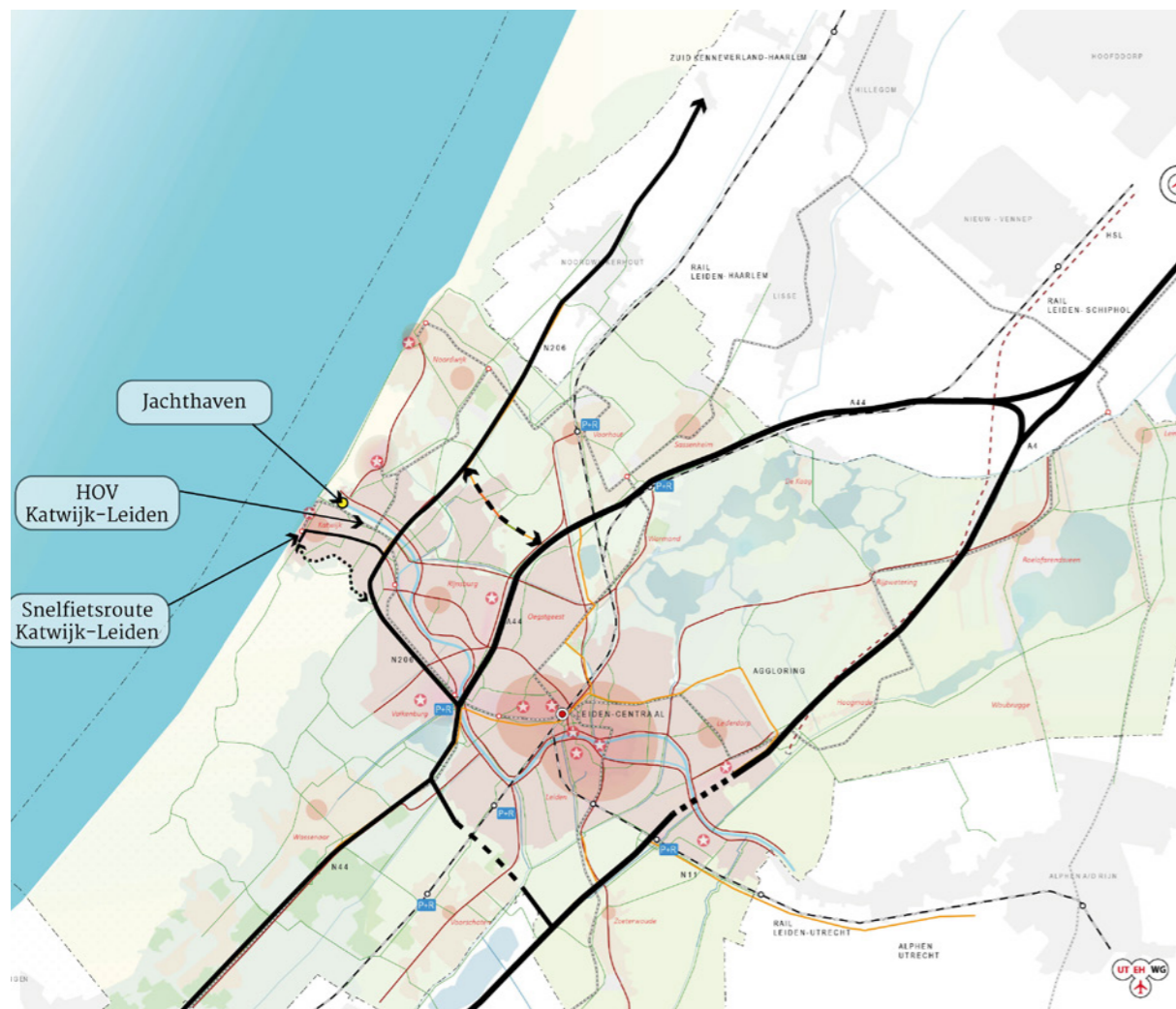
De ambitie is om een leefomgeving te creëren die bijdraagt aan een sterke economische positie van de regio in de Randstad, een omgeving die duurzaam & robuust is en ons helpt gezond & veilig te blijven.

Voor realisatie van deze opgaven en ambities hebben de gemeenten een ruimtelijk kader opgesteld dat uit vijf elementen is opgebouwd:

- gezonde lucht
- verstedelijking rondom de Oude Rijn
- behoud en versterking van open, robuuste en onderling verbonden landschappen die doorlopen tot aan de oevers van de Oude Rijn
- voortreffelijke bereikbaarheid, zonder dat de leefomgeving daaronder lijdt
- draagkrachtige bodem

De kust en de Oude Rijn spelen beide een belangrijke rol bij het realiseren van deze opgaven.

Een overzicht van de regionale en lokale mobiliteitsopgaven (bewerking van H+N+S Landschapsarchitecten op basis van de kaarten uit het Hart van Holland)

De kwaliteiten van de grootschalige landschappen, het dijk in duin en de bufferzone rondom Katwijk als tegenhanger tot de verstedelijkte regio (bewerking van H+N+S Landschapsarchitecten op basis van de kaarten uit het Hart van Holland)

3. BOUWSTENEN GEBIEDSAGENDA

VISIE

Het kustlandschap is allesbepalend voor de aantrekkingskracht van Katwijk aan Zee.

De gevarieerde opbouw van de kleinschalige badplaats met het grote duincomplex en de poldergebieden daarlangs is de grootste waarde voor de toekomst van de Katwijkse kust.

3.1 GEBIEDSINDELING

De strategische gebiedsagenda gaat over de kustzone van Katwijk als geheel en de verschillende gebiedsgerichte opgaven. Om de gebiedsgerichte opgaven te kunnen vaststellen zijn voor de kustzone een aantal deelgebieden gedefinieerd.

KUSTZONE EN DEELGEBIEDEN

Op basis van de werksessies en de landschappelijke karakteristieken zijn de volgende 6 gebieden gedefinieerd die bij elkaar de Katwijkse kustzone vormen. Tussen deze zones en vanuit de kustzone richting het achterland zijn de verbindingen van cruciaal belang. Hierbij gaat het over de recreatieve verbindingen over land en water die bijdragen aan de toegankelijkheid en beleefbaarheid van de Katwijkse kust.

DE NOORDZEE

Hier zullen we het in het kader van de gebiedsagenda minder vaak over hebben, maar het is wel een belangrijk voorwaardenscheppend onderdeel van het Katwijk aan zee.

Initiatieven die in de Noordzee ontwikkeld zullen worden hebben direct invloed op Katwijk aan Zee, zoals de windmolens op zee en de ambitie voor een Jachthaven. De drie-eenheid van strand, zee en lucht is van grote waarde voor de recreatieve aantrekkelijkheid van Katwijk.

HET STRAND EN DE EMBRYONALE DUINEN

Dit deelgebied beslaat de overgang tussen land en water. Hier is ruimte voor recreatie en natuur.

Er bestaat een verschil tussen het strand voor de boulevard en het strand voor het duingebied. Het boulevardstrand biedt ruimte voor meer intensieve recreatie, met paviljoens, strandhuisjes en voorzieningen zoals de reddingsposten en de surfvereniging. Met name aan de zuidkant is er een deel van het strand waar geen bebouwing (mogelijk) is en waar ook sprake is van een rustiger strand.

DE BOULEVARD EN HET 'DIJK-IN-DUINLANDSCHAP'

De nieuwe boulevard met de dijk in duin is van grote waarde voor Katwijk aan Zee. De opwaardering van de boulevard en de toegevoegde duinen geven een nieuwe elan aan de Katwijkse kust. De parkeergarage is een belangrijke factor in de kwaliteit van het zeefront: de recreanten kunnen dicht bij het strand parkeren. Bovendien is de relatief 'lege' boulevard een belangrijke kwaliteit en zorgen de subtiele inpassing en vormgeving ook voor extra aantrekkingskracht.

DE DUINCOMPLEXEN – BERKHEIDE EN DE COEPELDUYNEN

De duincomplexen, vooral het bredere zuidelijke duin-

complex – dat zich helemaal uitstrekt via Wassenaar tot Den Haag –, zijn de plekken waar je nog volledig in de natuur kunt 'verdwalen'. De rust, natuurwaarden en diversiteit hebben een grote aantrekkingskracht. Aangezien beide duincomplexen wezenlijk verschillend zijn zullen we in het document beide duincomplexen apart toelichten.

DE BINNENDUINRAND

De overgang tussen polder, bollengrond, agrarisch land of de stad. Deze randen herbergen diverse faciliteiten. Ze kunnen dienen als bufferende overgang naar de meer kwetsbare duingebieden. Niet overal zijn deze nu even robuust ingericht. Ter hoogte van de wijk Rijnsoever in het noorden van Katwijk is een erg smalle binnenduinarand ingericht als parkachtige zone.

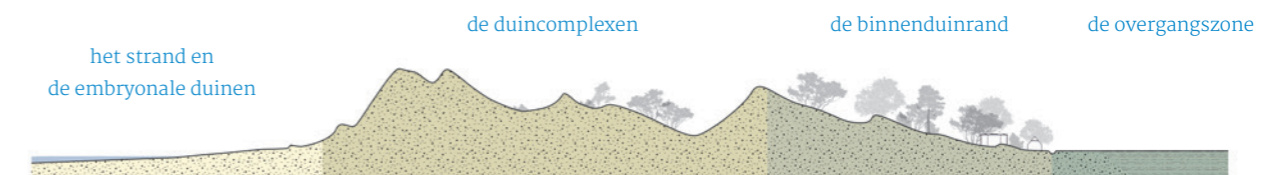
Aan de zuidzijde richting Wassenaar zijn in het kader van de ontwikkeling van voormalig vliegveld Valkenburg al plannen voor een recreatieve inrichting van de duinarand. Deze inrichting zou aansluiten bij het mooie en drukbezochte Panbos en biedt meer kansen voor recreatieve functies met een opvangcapaciteit zoals een educatief centrum voor natuur en milieu.

DE OVERGANGSZONE NAAR DE POLDER EN DE STAD

De overgangszone zien we als de buffer tussen de stedelijke ontwikkeling en het duinlandschap. De MientKooltuin is de buffer tussen het toekomstige Valkenburg en het Hollands duin. Dit landschap zorgt voor lucht en ruimte tussen beide. Er kunnen hier verschillende recreatieve activiteiten worden ontwikkeld, maar de structuur en indeling van het landschap zijn daarin altijd leidend.

Schematische kaartweergave van de verschillende deelgebieden zoals ze in dit hoofdstuk worden beschreven

Profiel van de kustzone met de verschillende deelgebieden zoals ze in dit hoofdstuk worden beschreven

3.2 KERNKWALITEITEN KATWIJK AAN ZEE

Katwijk aan Zee onderscheidt zich ten opzichte van de overige (bad)plaatsen in de regio door de combinatie van de volgende 4 kernkwaliteiten.

BADPLAATS MET GASTVRIJ KARAKTER

Door bezoekers van Katwijk wordt het kleinschalige, authentieke en gastvrije karakter van Katwijk geroemd. Dit vertaalt zich in c.q. wordt ondersteund door de karakteristieke wederopbouw boulevard met een kleine schaal van bebouwing in hoogte en korrelgrootte, die overwegend wordt gebruikt voor bewoning. De horeca is vooral geconcentreerd in de strandpaviljoens of op de aansluitingen naar het achter de boulevard gelegen centrumgebied – op het Andreasplein, op de Voorstraat en op de boulevard in de directe omgeving van de Voorstraat. Verblifsrecreatie is eveneens ondergeschikt aan de woonbestemming. Aan de boulevard zijn enkele kleine en middelgrote hotels gevestigd. Ondergeschikt aan het wonen kunnen B&B's worden gevestigd en verderop in het centrum liggen verschillende kleine pensions. Detailhandel is geheel in het centrumgebied achter de boulevard te vinden. Waar sprake is van horeca of detailhandel is dit over het algemeen in combinatie met bewoning daarboven.

DE RIVIERMONDING EN HET MARITIEME KARAKTER

Er is sprake van een visuele connectie tussen zee en de Rijn en daarmee met het water in het achterland. De uitwatering van de Oude Rijn in Katwijk aan zee, maakt mogelijk dat vanuit het Hollandse plassengebied tot dicht tot aan de kust kan worden gevaren. Dit brengt andere functies en kwaliteiten met zich mee zoals de recreatiehaven aan de rand van het centrum op het knooppunt van de routes richting de zee en de verbinding met het waterrijke achterland.

DE VERWEVENHEID VAN DUIN EN DORP

De duinen en het landschap omsluiten de badplaats. De waardevolle natuur en soortenrijkdom in de duingebieden (met name Berkheide) is uniek in Nederland. Met de meest recente kustversterkingsoperatie in de vorm van een 'dijk in duin' is aan de ligging van Katwijk tussen de twee bijzondere duingebieden een derde 'duinpark' toegevoegd. Er is gekozen voor een hybride kustverdediging, waarbij de zee, door de toevoeging van de duinen, verder van de boulevard is komen te liggen. Door de geringe hoogte en nieuwe kwaliteit van dit duingebied is de kustbeleving en de verwevenheid van het dorp met het duin vergroot en is de zee is nog steeds vanuit de gebouwen aan de boulevard te zien.

DE BEREIKBARE KUST

De kust vormt altijd een eindpunt van de verkeersstructuur vanuit het achterland en heeft een beperkt aantal toegangsmogelijkheden. Een logische route-structuur, die de verkeersoverlast zoveel mogelijk beperkt vraagt om slimme mobiliteitsoplossingen en het inzetten op een goede ontsluiting via beide zijden van de kern, maar ook het goed faciliteren van andere mobiliteitsvormen zoals openbaar vervoer en fietsverbindingen. Met de recent toegevoegde parkeergarage onder in het duin zijn de parkeerfaciliteiten toekomstbestendig. Wel blijft het inzetten op de ontsluiting van deze garage en de kust een uitdaging.

Schematische verbeelding van de badplaats met woonkwaliteit

Schematische verbeelding van de riviermonding en het maritieme karakter

Schematische verbeelding van de verwevenheid van duin en dorp

Schematische verbeelding van de bereikbare kust

3.3 KWALITEITEN EN WAARDEN

Een van de kwaliteiten van Katwijk aan Zee is natuurlijk de ligging aan zee, maar er is meer dat Katwijk aan Zee uniek en waardevol maakt. De overige sterke kanten die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de kust van Katwijk worden aan de hand van de kaart toegelicht.

De kwaliteiten en waarden komen voor als sterke landschappelijke eenheden, randen en bufferzones, stedelijke patronen, routes en toegangen en landmarks

STERKE LANDSCHAPPELIJKE EENHEDEN

Katwijk aan Zee is een familiebadplaats met een eigen gezicht en een aanvullend aanbod in de regio. De aantrekkingskracht van Katwijk ligt naar het kleinschalige stedelijke milieu in de sterke landschappen waardoor ze wordt omgeven. Op de kaart zijn deze gebieden al aangegeven en op de volgende pagina's zullen de kwaliteiten in deze gebieden aan de hand van korte teksten en foto's verder worden toegelicht.

RANDEN EN OVERGANGSZONES

Katwijk grenst aan de noord-, west- en oostzijde aan prachtige natuurlijke landschappen. Deze grenzen brengen landschappelijk allemaal hun eigen kwaliteit en ook vanuit de stedenbouw is er met deze grenzen verschillend omgegaan.

Langs het water, zowel langs de zee als langs de kanalen is er een duidelijke en scherpe grens tussen stad en water. De openbare ruimte is hier eveneens lijnvormig. Door de toevoeging van het 'Kustwerk' Katwijk is de overgang natuurlijker en oogt de grens minder hard, maar nog steeds is het een duidelijk herkenbare lijn.

De overgangen richting het duingebied Berkheide zijn veel minder scherp. Op het terrein van het (voormalig) zeehospitium en de hier ontwikkelde woonwijk loopt het duinmilieu als het ware tussen de woningen en bebouwing door. Het is een geleidelijke overgang richting het centrum van Katwijk aan Zee, waar het duinmilieu niet meer zichtbaar is.

De later ontwikkelde wijk de Zanderij is een uitzondering op deze geleidelijke overgang. Door de ligging van de rondweg tussen de duinen en de woonwijk en de grondwal die om de wijk ligt is hier een duidelijk scherpere grens tussen het duin en de woonwijk ontstaan.

De uitwatering van de Oude Rijn vormt een scherpe grens tussen Katwijk en de Coepelduynen. Aan de zuidzijde ervan ligt de stad en aan de noordzijde begint vrijwel direct het Natura2000-gebied. Katwijk loopt nog verder door achter de Coepelduynen. De grens tussen de woonwijk Rijnsoever en de Coepelduynen is eveneens vrij scherp. Dit komt door de afwezigheid van een typische binnenduintrand. De parkzone tussen beide vormt de overgangszones, maar deze zone is zeer smal en het duingevoel is hier niet

aanwezig.

UNIEKE PLEKKEN EN ATTRACTIES

In de kustzone van Katwijk en in de directe omgeving liggen een aantal trekpleisters die de aantrekkingskracht van de Katwijkse kust vergroten, dit zijn:

- De attracties in de nabije omgeving
 - Duinrell (Wassenaar)
 - De Keukenhof (Lisse)
 - De binnenstad en musea van Leiden
 - Duingebied Meijndel met zijn recreatieve en educatieve functies (Wassenaar)
 - De theaterhangar
 - Space Expo (Noordwijk)
 - Corpus (Oegstgeest)
- Attracties in de kustzone van Katwijk
 - Duingebieden Berkheide en Coepelduynen
 - Het strand en de zee
 - De Pan van Persijn, in de volksmond Panbos
 - De objecten van de Atlantikwall, waaronder de bunkers, tankwallen en tankgrachten

TOEGANKELIJKHEID

Door de duingebieden en langs de Katwijkse kust lopen veel verschillende recreieroutes en sinds de realisatie van de nieuwe parkeergarage kun je praktisch in het duin parkeren. De toegankelijkheid van de kustzone lijkt in eerste instantie erg goed. Toch zijn er naast een aantal zeer goed herkenbare entrees ook een aantal meer informele en minder zichtbare entrees. Deze informele entrees hebben ook hun charme, maar zouden beter bij het recreatieve routenetwerk kunnen worden betrokken. Daarnaast legt de mogelijkheid om direct aan de kust te parkeren ook druk op het wegennet van Katwijk aan Zee; daar moeten oplossingen voor worden gezocht. Ook op regionaal niveau is er sprake van een aantal bottlenecks in de auto-bereikbaarheid van de kust. Op zonnige dagen loopt het vast op de aanvoerwegen. De Rijnlandroute kan hierin soelaas bieden. Onderdeel van de gewenste ontsluitingsstructuur voor Katwijk is de realisatie van de Noordelijke Randweg of Pioniersbaan (zie kaart blz. 10). In combinatie met de Rijnlandroute kan deze verbinding in de toekomst een extra entree naar Katwijk vormen. De ontsluiting aan de zuidelijke rand van Katwijk via de Verlengde Westerbeaan blijft een belangrijke wens voor Katwijk.

A De belangrijkste kwaliteiten en waarden van de Katwijkse kustzone

Het brede duingebied van Berkheide is een grote kwaliteit voor Katwijk. Er wordt drinkwater gewonnen voor de regio en het is een grote recreatieve trekpleister met vele recreatieve paden en de camping Zuidduinen. Berkheide is een open duinlandschap en bestaat voornamelijk uit duingraslanden, met her en der bos en struweel. De kleine valleien en paraboolduinen zijn kenmerkend voor dit duingebied. De natuurlijk (ogende) waterpartijen voor de waterinfiltratie, hebben een hoge natuurwaarde en maken het duingebied aantrekkelijk. Daarnaast zijn er veel kleine, voormalige landbouwakkertjes te vinden evenals vele restanten van de Atlantikwall. De combinatie van de natuurlijke duinen en (restanten) van de menselijke ingrepen maken dit duin een aantrekkelijk recreatiegebied.

De binnenduintrand is een onderdeel van het duingebied Berkheide. De binnenduintrand is met zijn bosrijke vegetatie een overgangszone tussen het dynamische duin en achterliggende polders. In de duintrand bevinden zich activiteiten zoals het Panbos, het Barakkenbos en de waterwinning van Dunea. Doordat de activiteiten in de rand plaats vinden blijft het 'centrale' duin relatief rustig en natuurlijk. Aan de dorpsrand is geen sprake van een 'natuurlijke' binnenduintrand, maar functioneert de rand op eenzelfde manier. Hier functioneert de duintrand als een stedelijk speelduin.

RECREATIEGEBIED

Een divers duingebied met informele wandelpaden en veel bijzondere plekken en objecten zoals: waterplassen, duinbossen, stuifduin, dellen en zicht op de kenmerkende bebouwing van Katwijk. Door de grote schaal kun je er 'verdwalen'.

WATERWINNING

De natuurlijk ogende infiltratieplassen met hun variatie in oevers en begroeiing, zijn in eerste instantie functioneel (waterwinning). Ze zorgen voor de zoetwatervoorraad in het duin; een functie die niet zichtbaar is (ondergrond) maar van levensbelang is voor de regio.

HISTORISCHE LANDBOUW

In de vlakke lage delen van het duingebied die omgeven zijn met lage walleitjes en een geometrische vorm hebben werd vroeger landbouw bedreven. Deze relictten zijn cultuurhistorisch zeer waardevol.

ATLANTIKWALL

De waardevolle monumenten kunnen een grotere rol in het geheel van het Hollands duinlandschap spelen. De bijzondere plekken met een verhaal en tastbare relictten uit WOII laten zowel natuur als cultuurhistorie bij elkaar komen.

ZICHT OVER KATWIJK AAN ZEE

Vanaf de twee hoge duintoppen heb je een weids overzicht over de regio en ook over Katwijk aan Zee. Het contrast tussen het duin en de stedelijke duintrand is mooi aanwezig, maar door de duinwoonwijken is er ook een mooie geleidelijke overgang tussen stad en land.

PANBOS

Het Pan van Persijn of het Panbos in de volksmond is een belangrijk recreatieve trekpleister door de goede bereikbaarheid en het bosrijke en informele karakter. Daarnaast is hier ook zeer waardevolle natuur te vinden.

Al hoewel dit duingebied veel smaller en kleiner is heeft ook dit gebied grote natuurwaarden. Er ligt een prachtig fietspad en het gebied is buiten het broedseizoen vrij toegankelijk. Het is een gevarieerd natuurgebied, met een afwisseling van duingraslanden, struwelen en bos met bijzondere planten en dieren. De overgang naar het polderlandschap is vrij abrupt, want er is geen binnenduinrand.

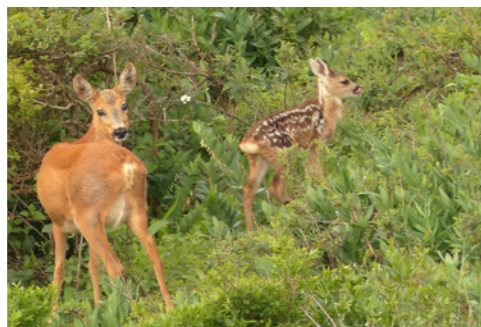
RECREATIEROUTES

In dit relatief smalle duingebied zijn toch veel verschillende recreatieroutes te vinden er zijn informele wandelpaden, struinpaden en een snelle fietsverbinding. Daarnaast is het duingebied grotendeel vrij toegankelijk.

NATUURWAARDEN

Ook dit duingebied is een Natura 2000 gebied met zowel meer dynamische als vastgelegde duingebieden. In dit duingebied zijn de typische witte duinen en grijze duinen aanwezig en heeft hierdoor hoge natuurwaarden en biedt een plek voor een grote verscheidenheid aan soorten.

PARKEERTERREIN

De ligging dicht bij het centrum van Katwijk aan Zee en het formaat van het parkeerterrein, maken dit een uitstekende plek voor evenementen. De ruimtelijke kwaliteit van de plek is echter laag en heeft ook geen meerwaarde voor de natuurdoelstellingen.

CAMPING

De camping in het duin biedt veel verschillende overnachtingsmogelijkheden, van camperen met een tent tot volledig ingerichte vakantiehuusjes. De campingsplekken en de nieuwste huisjes zijn zeer zorgvuldig in het duin ingepast, zowel qua plaatsing als vegetatiekeuze.

PARKZONE WOONWIJK

Het is een rustige en goed onderhouden parkzone met informele entrees. De parkzone is verbonden aan het water en de groenstroken in de wijk en is openbaar toegankelijk. Daarnaast is ze echter ook verborgen en er is geen duinvegetatie te vinden.

NATUURBELEVING

Door de grote verschillen in duintypen en de aanwezigheid van een dynamisch duin en stabiele duinen op een korte afstand van elkaar, kun je veel diversiteit in een klein gebied beleven.

De overgang van strand via het dijk-in-duin-landschap naar de wederopbouwboulevard van Katwijk, heeft een waterveiligheidsfunctie. Door het zorgvuldige ontwerp van het dijk in duin en de aanleg van de nieuwe boulevard is hier een nieuwe dimensie aan het zeefront van Katwijk toegevoegd. Door integratie van de veiligheidsopgave, de bestaande karakteristieke boulevard en de recreatie en mobiliteitsopgave is een aantrekkelijk kustlandschap ontstaan.

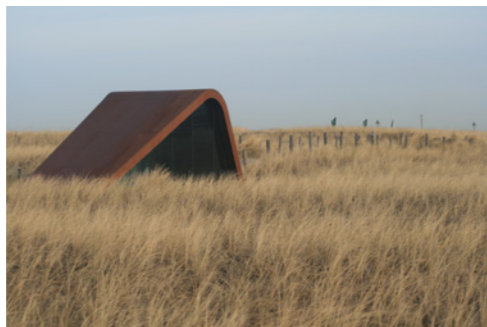
STRANDFACILITEITEN

Voor de boulevard van Katwijk aan Zee zijn veel verschillende faciliteiten te vinden. Er zijn slaapstrandhuisjes en strandpaviljoens, zowel seizoensgebonden als jaarrond, en er is een Surfschool. Daarnaast zijn er in het zomerseizoen vele activiteiten.

HET DIJK IN DUINLANDSCHAP

Het nieuwe landschap bestaat uit verschillende wandelpaden, weelderige duinvegetatie met een simpele omheining van eenduidige vormgeving. Vooral de nooduitgangen en entrees naar de parkeergarage vallen op als objecten in het duin.

PARKEREN AAN DE KUST

De parkeergarage geïntegreerd in het duin heeft toegangen die duidelijk herkenbaar en zorgvuldig vormgegeven zijn. Daarnaast is er een mooi afwisseling tussen duin en open plekken en is er gekozen voor eenduidige bebording.

DE BOULEVARD ACHTER HET DUIN

Er is een nieuw uitzicht vanaf de boulevard, het duin is een nieuw kader voor de boulevard. Vanaf het duin heb je zicht op de karakteristieke bebouwing. Het terugkijken naar de boulevard is spectaculair.

PUBLIEKE RUIMTES

De grote pleinen en ruimten aan de boulevard zijn zorgvuldig en met eenduidige materialisering vormgegeven. De grote open ruimtes zijn zowel leeg als vol prettig doordat er veel verschillende plekken zijn om te verblijven. Er zijn echter wel te weinig fietsenstallingen.

HISTORISCHE BOULEVARD

De boulevard is ook opnieuw vormgegeven. De straat en brede promenade zijn een prachtige loper voor de bebouwing, doordat de schaal en vormgeving zorgvuldig op elkaar afgestemd zijn en er zowel ruimte voor de auto als voor het langzaam verkeer is.

De monding van de Oude Rijn met het Uitwateringskanaal, de jachthaven en het Prins Hendrik Kanaal vormen het maritieme landschap van Katwijk aan Zee. Op deze plekken is de herinnering aan het verleden als vissersplaats nooit ver weg. Het water en de aanwezige monumentale gebouwen zoals de Visserijschool en de Reddingsloods, zijn belangrijke onderdelen van dit rijke verleden. Door middel van evenementen en de ontwikkeling van het nieuwe Katwijkse waterfront met jachthaven en bebouwing, wordt dit gebied steeds levendiger. Bij de monding van de Oude Rijn in zee, waar het gemaal en de grote maat van de uitwatering het beeld bepalen, overheerst de ruimte en leegte, met aan de Noordzijde de duinen en aan de zuidzijde het centrum van Katwijk aan Zee. Vanaf hier is de verbinding met de boulevard snel gemaakt en kan men over de boulevard en de nieuwe kustverdediging flaneren.

RUIMTE

De brede zone rondom het uitwateringskanaal geeft een fantastisch overzicht over het gehele gebied. De ruimte is niet volledig toegankelijk en zowel binnen- als buitendijks vinden er vrijwel geen activiteiten plaats in de zones direct aan het water.

ONTWIKKELINGEN

Langs de jachthaven en de oude havens vinden verschillende ontwikkelingen plaats. De nieuwbouw geeft een extra impuls aan deze gebieden en zorgt ervoor dat ze een onderdeel worden van de stad. Hierbij wordt ingezet op de verbinding tussen het binnenwater en de kust en het openbaar maken van de oevers.

HAVENACTIVITEITEN

Op dit moment heeft Katwijk een van de grotere binnenjachthavens van Nederland. Het is een plek met potentie, die nu in zijn eenvoud charmant is, maar bijvoorbeeld een aantrekkelijke wandel-/fietsverbinding met de kustzone mist.

HISTORISCHE BEBOUWING

Er zijn hier veel kenmerkende gebouwen te vinden die een relatie hebben met het maritieme landschap en de historie van Katwijk. De waardevolle monumenten kunnen een grotere rol in het geheel van het havencomplex spelen, maar de restauratie en herbestemming van de complexen is een grote uitdaging.

WONINGEN

Niet alleen de boulevard heeft een hoge erfgoedwaarde, maar ook de verschillende typen gebouwen in het maritieme milieu hebben hun eigen identiteit en kwaliteit.

TOEGANKELIJKHEID

Langs de oude Rijn lopen al een aantal goede fietsroutes waarvan de 'missing links' en knelpunten worden aangepakt. De uitwatering en haven is een dergelijke missing link en kan een belangrijke rol gaan spelen in de toegankelijkheid van de kust.

3.4 BESCHERMINGSREGIMES

De ligging van Katwijk aan Zee, tussen de duinen en in de loop van de Romeinse Limes, maakt dat er meerdere beschermingsregimes voor de waterveiligheid, natuur en cultuurhistorie op dit gebied liggen. Dit stelt de waarden en kwaliteiten van de gebieden en objecten veilig en schept voorwaarden voor toekomstige ontwikkelingen.

CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

LIMES:

Op het kaartbeeld zijn de oorspronkelijke loop en mogelijke archeologische waarden weergegeven, alsmede de mogelijke ligging van de Brittenburg (PM locatie Brittenburg). De bestaande mogelijkheden om kennis te nemen van de rol van Katwijk in de Romeinse tijd bestaan uit het zichtbare archeologisch erfgoed (zie mogelijke gebieden op de kaart) het Katwijks Museum in het centrum van Katwijk aan Zee, verschillende kunstwerken en de Limesfietsroute. Het grootste deel van de restanten van de Limes zijn niet meer zichtbaar, maar de gemeente wil de beleving van de Limes benutten om het recreatieve aanbod te vergroten. In de 'Visie Romeinen in Katwijk' wordt daar verder op ingegaan. Voor de kustzone is het van belang dat wordt ingezet op een Knooppunt aan de kust waarin het historische belang van de plek wordt gepresenteerd. 'Daar waar de (Oude) Rijn ooit uitkwam in zee, bij waar nu de Uitwateringssluis is, lag in de Romeinse tijd de plaats Lugdunum. ... Bij Lugdunum eindigde de noordelijke Romeinse Rijn grens die in Nederland van oost naar west, van Arnhem naar Katwijk liep. Maar in dit mondingsgebied of delta begon de zee, en daarmee een nieuwe grens die van noord naar zuid liep. Die grens ging van Katwijk langs de kust naar Zeeland en nog zuidelijker. Het vormde de zogenaamde Romeinse kustverdedigingslinie. Romeins Katwijk had daarmee een sleutelpositie op het snijpunt van twee grensverdedigingsystemen.' (bron: Visie Romeinen in Katwijk pg. 9)

ATLANTIKWALL:

De Atlantikwall maakt onderdeel uit van ons oorlogserfgoed, tegenwoordig wordt ook dit erfgoed zorgvuldig beschermd. In de duinen rondom Katwijk komen veel relictten van de Atlantikwall voor. In de kaart zijn onder andere de bunkers, een tankgracht en een oude tankwal aangegeven. Daarnaast zullen er ongetwijfeld meer relictten in deze duinen verborgen liggen en onder de huidige strandboulevard ligt nog altijd de Duitse anti-tankmuur begraven.

MONUMENTEN:

In Katwijk komen zowel Rijks- als gemeentelijke monumenten aan de kust voor. Het gaat hier veelal over de typische kust-gerelateerde bebouwing zoals de vuurtoren, de Visserijschool, het voormalig Savoy

Hotel, het gemaal en de redschuur etc. Deze monumenten moeten levend worden gehouden door herbestemming (onder voorwaarden mogelijk).

WAARDEVOLLE ENSEMBLES:

De boulevard is een wederopbouwensemble dat door het rijk is uitgeroepen tot 'Wederopbouwgebied van nationaal belang'. Overige waardevolle ensembles zijn de woningen langs het uitwateringswerk, het rode dorp en het Prins Hendrikkanaal met enkele aan de visserij gerelateerde gebouwen. Maar ook het gemeentelijk monument met ensemblewaarde van de barakken in de binnenduinrand bij het voormalige Vliegveld. Het is zaak deze ensembles te koesteren en via architectuurbeleid voor nieuwe eigentijdse monumenten te zorgen.

NATUURBESCHERMING

DUINBESCHERMING:

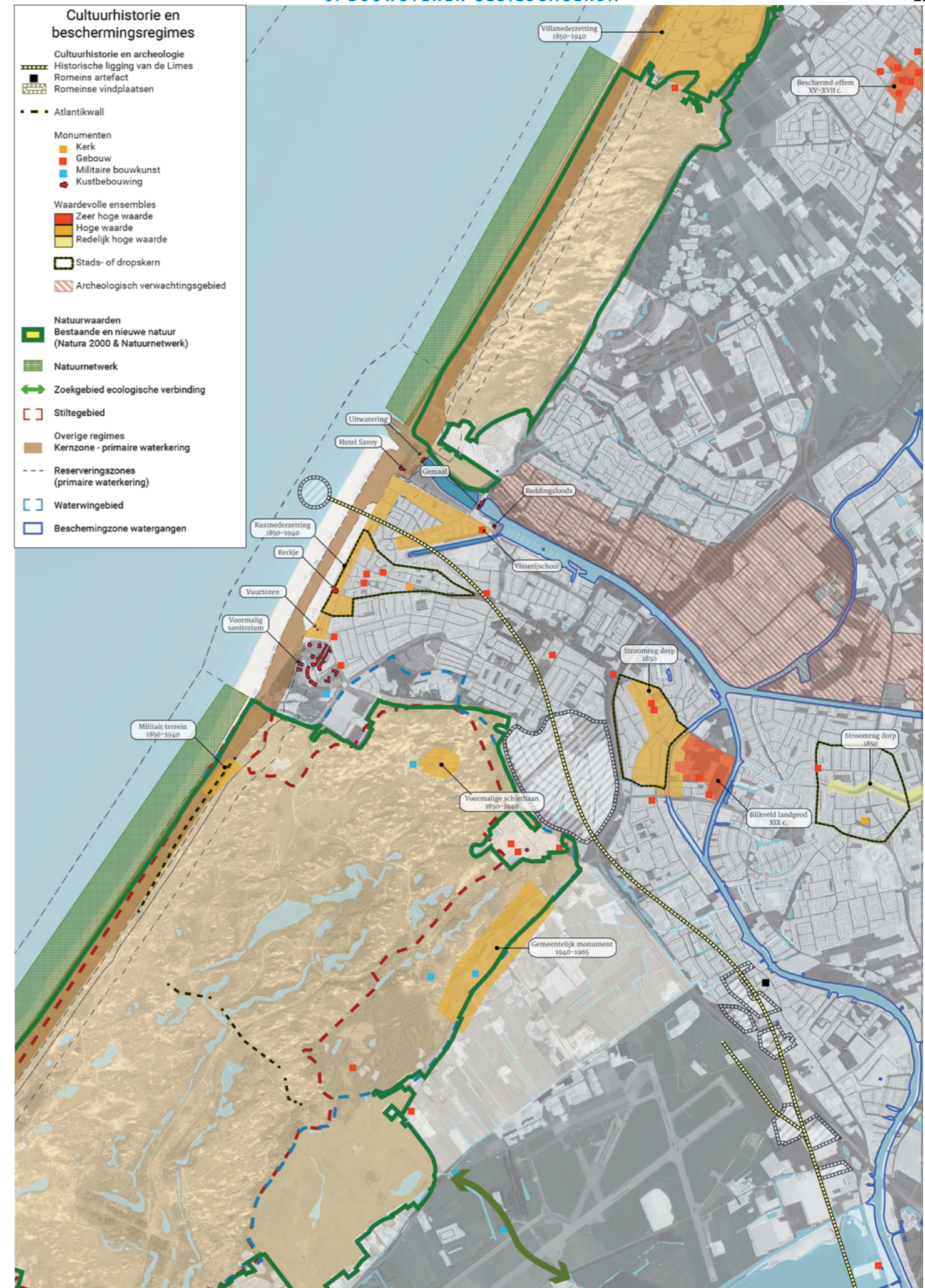
Op de gebieden Berkheide en de Coepelduynen liggen de natuurbeschermingsregimes Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland. Ze zijn gericht op het beschermen van flora en fauna. Daarnaast is Berkheide een stiltegebied; de grenzen van het stiltegebied zijn zo vastgesteld dat het geluid de 40 decibel niet overstijgt (te vergelijken met het geluid van zingende vogels). Deze gebieden zijn van grote waarde voor de flora en fauna die hier voor komen, maar minstens zo waardevol voor de mens. In Natura 2000 gebied moeten de habitats en de doelsoorten in stand worden gehouden. Nieuwe bebouwing en energie-opwekking middels wind en zon zijn er niet toegestaan.

STRANDBESCHERMING:

Voor het onderdeel van het strand dat grenst aan Natura 2000 gebied en onderdeel uitmaakt van het NNN geldt dat de bestaande voorzieningen kunnen worden gehandhaafd. Er kan geen slaapstrandhuisjes of andere strandbebouwing worden toegevoegd. Voor het strand voor de boulevard geldt dat de diverse vormen van recreatie en accommodatie volgens het Katwijkse beleid kan worden ontwikkeld.

NOORDZEE:

De zeezijde van de Hollandse kust tussen Hoek van Holland en Bergen aan Zee is lichter beschermd dan

▲ De verschillende beschermingsregimes in de Katwijkse kustzone

TYPERING BESCHERMINGSREGIMES

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Stiltegebied

Stiltegebieden zijn beschermde gebieden waarin natuurlijke geluiden overheersen.

Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met het Natura 2000 regime worden deze flora en fauna duurzaam beschermd. In juridische zin komt Natura 2000 voort uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen; in Nederland vertaald in de Natuurbeschermingswet.

de rest van de kust; dit gebied is namelijk niet aange-
wezen als Natura2000-gebied.

WATERVEILIGHEID EN WATERWINNING

WATERWINGEBIED

Dunea beheert drie duingebieden tussen Monster en Katwijk. Het gaat om de duinen van Solleveld, Meijendel en Berkheide. Deze duinen zijn van groot belang voor de productie van zuiver drinkwater. Het is een prachtig natuurgebied dat bovendien water van uitstekende kwaliteit levert. Dunea gebruikt de reinigende kracht van de duinen en draagt daarom ook zorg voor het in stand houden van deze gebieden. (bron:www.dunea.nl/duinen)

WATERWET

Op het strand en in de Noordzee moet tevens rekening gehouden worden met de Waterwet. Nieuwe initiatieven op het strand of in de Noordzee kunnen vergunningsplichtig zijn in het kader van de Waterwet.

PRIMAIRE WATERKERING

In 1990 is door het Rijk de Basiskustlijn vastgesteld met als doel de structurele achteruitgang van de kust tegen te gaan. Deze kustlijn wordt gehandhaafd door middel van zandsuppleties. Door deze suppleties wordt voorkomen dat de duinen smaller worden en erosie van de kust optreedt.

De waterkering van de Katwijkse kust is niet overal gelijk. De waterkering heeft de gedaante van duin en natuurgebied met extensief gebruikte stranden en van dijk in duin ter plaatse van de boulevard met intensief gebruikte stranden. De primaire functie van een waterkering is veiligheid bieden tegen overstromingen. Maar ook secundair gebruik is van belang: recreatie en strandexploitatie, natuur, wegen en woningen die in de kernzone van een waterkering liggen, kabels en leidingen en beplantingen op waterkeringen.

De manier waarop de kering wordt onderhouden hangt af van de ligging en aard van de kering. In de duinen kan bijvoorbeeld dynamisch duinbeheer worden doorgevoerd, als dit past bij de reeds aanwezige functies in het gebied en de natuurlijke dynamiek die er plaats vindt. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de bebouwde gebieden en de natuurgebieden. (bron: *Kustnota Hoogheemraadschap Rijnland 2010*) Op de kaart staan de kernzone en de reserveringszones voor de duinen en het dijk in duin voor Katwijk aangegeven. Voor de ruimtelijke reservering voor toekomstige versterkingen wordt bij duinen een reserveringszone en bij dijken een profiel van vrije ruimte toegepast. Op de kaart is duidelijk het verschil tussen de brede kern- en reserveringszones bij de duinen en de smallere zones bij de dijk in duin voor de boulevard van Katwijk te zien. (bron kaart: *legger hoogheemraadschap Rijnland*)

RESERVERINGSZONES VOOR DE BOEZEMWATEREN

Het Wantveld begrenst de uitwatering van de Oude Rijn aan de noordzijde en aan de zuidzijde ligt een grasveld dat wordt begrast door schapen. Dit hele gebied is eigendom van het HHR. De strook direct langs de Uitwatering is een reserveringsstrook voor mogelijke uitbreiding van de Uitwatering ten behoeve van capaciteitsvergroting.

BESCHERMINGSREGIMES VOOR DE WATERWERKEN

Het boezemgemaal Katwijk bemaalt via het Katwijks kanaal de boezem van Rijnland en loost in eerste instantie op een tussenkanaal (de Uitwatering), dat via spuisluizen in de waterkering in verbinding staat met de Noordzee. Daarnaast is het gemaal van belang, omdat het, nu en in de toekomst, met een veranderend klimaat, zorgt voor “droge voeten” in het beheersgebied van het hoogheemraadschap, waar meer dan 1 miljoen mensen wonen, werken en recreëren.

3.5 DYNAMIEK

In de periode tot 2030 zullen er in de kustzone van Katwijk veranderingen plaats vinden. Er zijn al verschillende plannen en initiatieven in (de) ontwikkeling(sfase) en voor de lange termijn zijn er verschillende ambities die de agenda vormen. Daarnaast zijn er een aantal lange termijn opgaven die voor een grote verandering in het gebruik van de kustzone kunnen zorgen. Dit hoofdstuk geeft een eerste inzicht van wat er allemaal op de Katwijkse kustzone afkomt. Om zo een overzicht te krijgen van wat er op de agenda voor de kust staat en wat om een zorgvuldige inpassing vraagt.

INITIATIEVEN EN PLANNEN IN ONTWIKKELING

WONEN EN LEEFBAARHEID

De komende periode werken het Rijksvastgoedbedrijf en de gemeente Katwijk aan de voorbereidingen voor de eerste woningbouwlocaties op voormalig Marine Vliegkamp Valkenburg. De planning is erop gericht om in 2020 de eerste 325 woningen op te leveren, in totaal zullen en 5.000 woningen worden ontwikkeld. Tegelijkertijd vindt er onderzoek plaats naar de inpassing van een testlocatie voor drones. Andere mogelijke ontwikkelingen die nog worden onderzocht zijn:

- Herbestemming/herontwikkeling van het barakbos als onderdeel van de ontwikkeling van Project Locatie Valkenburg
- Herontwikkeling van de Mientkooltuin als recreatieve uitloop/bufferzone als onderdeel van de ontwikkeling van Project Locatie Valkenburg

CULTUURHISTORIE EN ERFGOED ZICHTBAAR EN BELEEFBAAR MAKEN

Met het opstellen van de *Visie Romeinen in Katwijk* heeft de gemeente al een eerste stap gezet in het meer zichtbaar en beleefbaar maken van de historie van de Limes. De komende periode zal er dan ook worden gewerkt aan nieuwe initiatieven rondom de Limes zoals infoborden, apps, themaroutes etc. Daarnaast is er de ambitie om ook de andere cultuurhistorische waarden beter beleefbaar te maken. Zoals de Atlantikwall, het Barakbos en de voormalige duinakkers. Verschillende met de kust verbonden cultuurhistorische bouwwerken zijn al herontwikkeld, zoals Villa Allegonda en de Visserijschool. Om ook ander gebouwd erfgoed voor de toekomst te behouden en beter te benutten zijn duidelijke ruimtelijke-functionele kaders nodig. Dit geldt onder andere voor de Redschuur en haar omgeving.

RECREATIE

Ten behoeve van de (strand)recreatie aan de kust zijn ook verschillende ontwikkelingen gaande. De slaap-

strandhuisjes zijn in de laatste jaren ontwikkeld en voorzien samen met de 13 strandtenten (waarvan 8 jaarrond) aan de strandrecreatie. Hier lijkt qua hoeveelheid niet veel rek meer in te zitten.

WATERKWALITEIT

Daarnaast is het verbeteren van de zwemwaterkwaliteit een belangrijk aandachtspunt voor de gemeente. Het boezemwater dat op zee wordt geloosd vermindert de kwaliteit van het zeewater plaatselijk aanzienlijk. Mogelijk kan de aanleg van de zeejachthaven in combinatie met havendammen op de lange termijn helpen aan de verbetering van de waterkwaliteit. Tot die tijd blijft de gemeente met het Hoogheemraadschap en Rijkswaterstaat zoeken naar andere oplossingen.

MOBILITEIT

Zoals voor de meeste kustplaatsen geldt blijft Katwijk bezig met het verbeteren van de routes richting de kust. Door het verbreden van het mobiliteitsaanbod wordt Katwijk niet alleen beter bereikbaar, maar wordt het ook makkelijker om als bezoeker de auto te laten staan en te voet of te fiets de omgeving te verkennen. Door het inpassen van een recreatief overstappunt en door versterken en uitbreiden van het voet- en fietsnetwerk zet Katwijk in op het vergroten van de aantrekkelijkheid van de familiebadplaats. Daarnaast wordt er door de Rijnlandroute geïnvesteerd in de regionale bereikbaarheid en door het ‘afmaken’ van het rondje door Katwijk wordt ook de lokale bereikbaarheid vergroot. Hiervoor worden al een aantal projecten en plannen ontwikkeld:

- Vervolmaken van de zuidelijke ring
- Toevoegen van snelfietsroutes en fietsparkeerplaatsen
- Ontwikkelen van een HOV-lijn
- Ontwikkelen/verbeteren van het waternetwerk, inclusief watertaxi
- Verbeterde aansluiting op het regionale autoverkeersnet (Rijnlandroute)

AMBITIES VOOR DE KUSTZONE

FACILITEREN GROEIENDE EN VERANDERENDE RECREATIEBEHOEFTE

De toenemende (recreatie)druk van uit de omgeving komt onder andere tot uitdrukking in een toename van het aantal bezoekers in de duingebieden, een toename van het bebouwde oppervlak in de kustplaats en een toenemende behoefte aan strandexploitatie, zowel voor seizoenspaviljoens als voor permanente herencavoorzieningen. Zowel binnendijks als buitendijks wordt er naar ruimte gezocht om de recreanten te faciliteren. Binnen de gemeente Katwijk wordt gezocht naar een uitbreiding van het recreatieve aanbod. Zo wordt er gezocht naar een geschikte hotellocatie en de ontwikkeling van slechtweer voorzieningen, passend bij de schaal en het gastvrije karakter van Katwijk. Daarnaast kan er worden gekeken naar het omvormen van het campinaanbod. Waarbij de koppeling met de energietransitie en het ecotoerisme wordt gezocht. Indien mogelijk de diversiteit in het aanbod van de slaapstrandhuisjes vergroten (de capaciteit van het strand voor de boulevard is met de ca. 80 huisjes die er nu staan nagenoeg geheel ingevuld). Een uitbreiding van het aantal grote evenementen is ook een kans om meer mensen richting de Katwijkse kust te trekken. Daarnaast zijn er ambities om de bestaande jachthaven verder te ontwikkelen en wordt de mogelijkheid van het ontwikkelen van een zeejacht-haven verder onderzocht.

VERSTERKEN VAN DE WATERCYCLUS

Het duingebied Berkheide zorgt voor een grote bevolkingsgroep voor drinkwater, om ook in de toekomst de waterzekerheid te kunnen garanderen wordt gezocht naar het vergroten van het waterwingebied door alternatieve watertoevoer, zoals de RWZI, en het Valkenburgsemeer. Ook wordt gezocht naar het vergroten van de zoetwaterbuffer in de ondergrond, door bijvoorbeeld de waterstanden in de omgeving hoger te houden dan nu het geval is.

NATUURONTWIKKELING

De aandacht voor de ontwikkeling van de natuurdoelen in de duingebieden en kustzone in het kader van de Europese Natura 2000 wetgeving, blijft onverminderd groot en zal op de lange termijn een belangrijke rol in de kustzone blijven spelen. De ambitie voor deze gebieden is het ontwikkelen van de toegangen en toeristische overstappunten verder buiten de waardevolle natuurgebieden, om zo de recreant te faciliteren zonder een te grote druk op de waardevolle natuur te leggen.

VERGROTEN KUSTBELEVING

Katwijk ontleent zijn identiteit voor een groot deel aan zijn landschappelijke ligging. Door in te zetten op een landschappelijke/vergroenings-strategie wordt de kwaliteit van de omgeving verder de bebouwde omgeving ingetrokken. Hierbij gaat het vooral om het

de wijken intrekken van het karakter van het alom tegenwoordige duin. Dit vergroot de waarde en aantrekkelijkheid van Katwijk. Door het nieuwe Nationaal Park Hollandse duinen en de ambities om de entreegebieden wat verder van de duinen af in te richten als een toeristisch overstap punt wordt de kustbeleving landinwaarts getrokken. Niet alleen direct aan de kust maar al in de badplaats of langs de route er naartoe, begint de kustbeleving.

NIEUW LEVEN VOOR HET MARITIEME KARAKTER

Katwijk heeft een rijk maritiem verleden dat nog een sterke impuls kan krijgen, met name rond de uitwatering en het Prins Hendrikkanaal. Er is een ambitie om meer uit de visserijdagen, die momenteel eens per jaar worden georganiseerd, te halen en dit evenement uit te breiden. Daarnaast wordt er gezocht naar ruimte voor nieuwe maritieme ontwikkelingen, zoals het toegankelijk maken van de Redschoor, en het exposeren van de Bomschuit.

BEHOUDEN UITSTRALING BOULEVARD KATWIJK MET RUIMTE VOOR ONTWIKKELINGEN

Behoud van de grote kwaliteit en de uitstraling van de boulevard Katwijk vraagt zorgvuldige aandacht. Zoals hiervoor al beschreven heeft de huidige boulevard een sterke identiteit mede door de woonkwaliteit en de schaal van de bebouwing. Om te kunnen voldoen aan de toekomstige recreatieve behoeften zullen er ook in deze zone ontwikkelingen plaats vinden. Deze moeten echter altijd bij het beeld en karakter van de woonboulevard passen.

LANGE TERMIJN OPGAVEN

INPASSEN VAN DE ENERGIETRANSITIE

Het opwekken van duurzame energie blijft een belangrijke opgave. Om bij te dragen aan de ambitie: 'naar een CO₂-arme energievoorziening in 2050', die zowel door het rijk als in de Gebiedsstrategie duurzame energie Holland-Rijnland wordt onderschreven, kan de kustzone van Katwijk een belangrijk rol spelen. Zoals ook in de gebiedsstrategie wordt genoemd kan Katwijk een belangrijke rol spelen in de E(co) recreatie aan de Noordzeekust. Door een mix van opwektechnieken wordt het duurzame karakter van de Katwijkse kust zichtbaar. Het plaatsen van PV panelen op daken, maar wellicht ook het ontwikkelen van PV-fietspaden, PV-oplaadplaatsen bij de parkeerplaatsen etc. Het uitwateringskanaal en het gemaal kunnen een belangrijke rol spelen in de beleving en bewustwording van de nieuwe mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie. De blue-energy centrale en de Smartpolder kunnen samen met wellicht nog andere mogelijkheden een proeftuin voor zee en water gerelateerde energieopwekking vormen.

▲ Verbeelding van de dynamiek van de Katwijkse kustzone

KLIMAATADAPTATIE EN WATERVEILIGHEID

Het op orde houden van de zeewering is een continue taak voor Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap. De dijk in duin voor Katwijk zorgt voor de veiligheid van Katwijk aan zee en zal door de suppleties van Rijkswaterstaat (indien nodig) in stand worden gehouden.

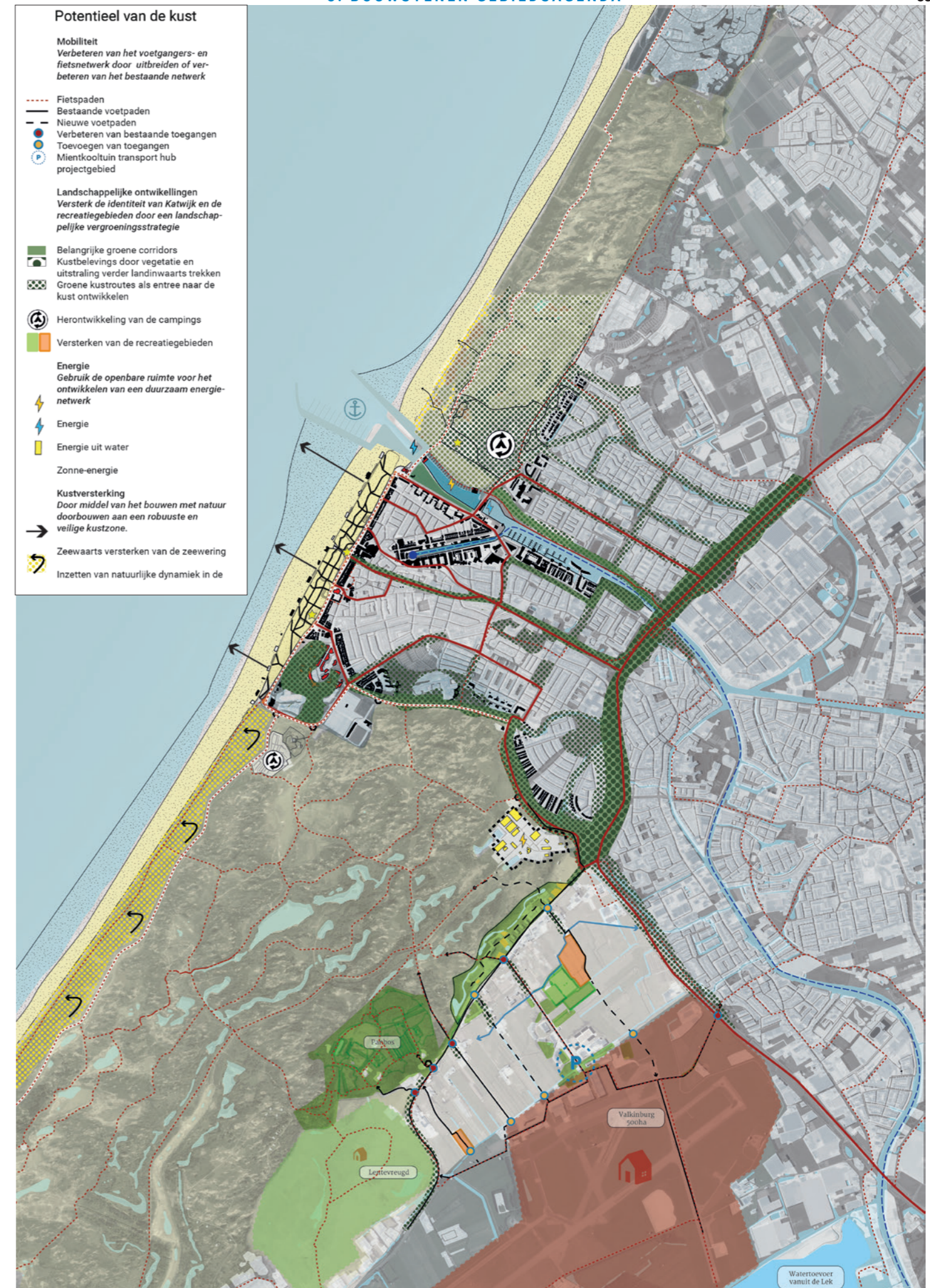
De kustzone van Katwijk ligt in één van de dichtstbevolkte en meest geïndustrialiseerde regio's van de wereld. Dat betekent dat ruimte schaars is en de druk op de beschikbare ruimte groot. Naast het veilig houden van de waterkering wordt in toenemende mate gevraagd de belangen van wonen, werken, recreëren en natuur in ogenschouw te nemen.

Het hoogheemraadschap verwacht dat door klimaatverandering een veerkrachtige kust steeds noodzakelijker wordt. Maar ze verwacht ook dat de druk op de ruimte in zijn beheersgebied alleen maar toe zal nemen.

Op de lange termijn zijn er wellicht mogelijkheden voor innovatieve suppletie- of beheerstrategieën voor het strand en duin. Momenteel groeien de Coepduynen en Berkheide aan (door de recente suppleties) en is er sprake van jonge duinvorming voor de bestaande zeereep. Door de handhaving van de kustlijn, is ruimte voor dynamisch duinbeheer ontstaan. Dit houdt in dat meer ruimte geboden kan worden voor de processen die van nature voorkomen in het duingebied, zoals verstuiving, aangroei en afslag van de duinvoet en de eerste duinenrij. Dit beheer vergroot de natuurlijke dynamiek in de duinen en levert daarmee een bijdrage aan het herstel en de vergroting van de veerkracht van de kust. Rijnland is in navolging van het landelijke beleid dynamisch duinbeheer gaan voeren en heeft in Berkheide een aantal pilotlocaties aangewezen. (Pg 4 Kustnota Hoogheemraadschap Rijnland 2010) Indien deze locaties succesvol zijn, zal het dynamisch kustbeheer mogelijk op meer plekken plaats gaan vinden.

Daarnaast is het verstandig om nu al weer rekening te houden met de volgende slag voor de waterveiligheidsopgave. Dat kan zijn het laten groeien en ophogen van het dijk in duin voor Katwijk, maar het kan ook in de vorm van een sprong zeewaarts zijn door middel van een grootschalige kustuitbouw.

De uitbreiding van de kust kan mogelijk de uitwatering van de Oude Rijn bemoeilijken. Om deze uitwatering open te houden moeten de bestaande dammen mogelijk worden verlengd. Bij deze uitbreiding is het verstandig om de mogelijke ontwikkeling van een zeejachthaven tegen het licht te houden.

A Verbeelding van het potentieel van de kust, met de mogelijke ontwikkelingsrichtingen op basis van de kwaliteiten, lange termijn opgaven en trends

4. AFWEGINGSKADER TOEKOMSTIGE INITIATIEVEN

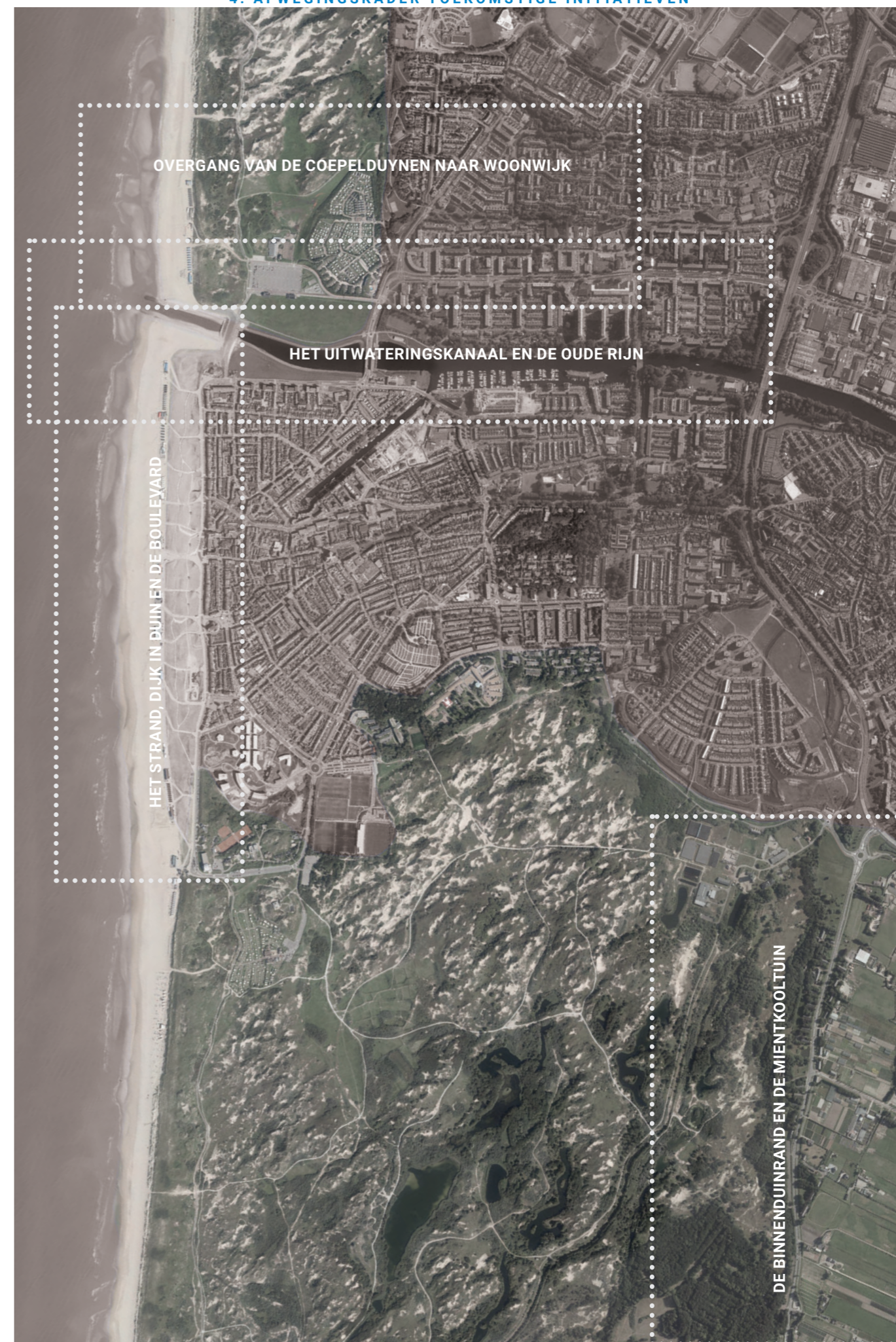
Om de komende plannen en initiatieven te kunnen beoordelen op hun bijdrage aan de verdere ontwikkeling van de kustzone benoemen we hier een aantal potenties voor de kustzone. Op deze vier thema's is voor de kustzone winst te halen en kan de kwaliteit en beleving van de Katwijkse kustzone verder worden vergroot.

4.1 BESCHRIJVING VAN DE GEBIEDSGERICHTE OPGAVEN

De thema's die kansen bieden voor Katwijk worden op basis van vier gebiedsgerichte opgaven en beschrijvingen verder toegelicht. De belangrijkste thema's zijn: het verbreden van het mobiliteitsaanbod, het versterken van de landschappelijke inbedding/identiteit van de kustzone, het investeren in duurzame energie en het benutten van de kustversterking als volgende stap in de ontwikkeling, zoals bij het kustwerk ook is gebeurd.

De opgaven zijn verbeeld in door middel van doorsneden van de vier kenmerkende kustzones, zoals hiernaast op de kaart aangegeven. De eerder omschreven ontwikkelingen zullen in de (nabije) toekomst zeer waarschijnlijk in deze zones plaats vinden.

De profielen zijn geen ontwerp voor deze zones, maar een verbeelding van de richting waarin deze zones zich kunnen ontwikkelen. Hiermee kan voor potentiële ontwikkelingen worden bepaald of ze verenigbaar zijn met het perspectief voor de zones dat op basis van de kwaliteiten, beschermingsregimes en dynamiek is geschetst.

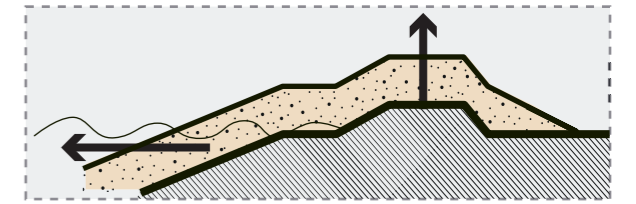
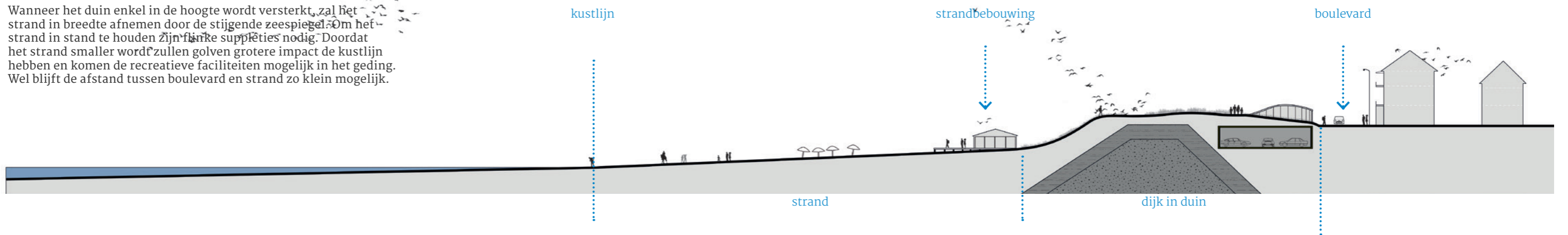

HET STRAND, DIJK IN DUIN EN DE BOULEVARD

Het zeefront wordt beschermd door een dijk in duin. Door deze ontwikkeling is er tussen de boulevard en het strand een aantrekkelijk duinmilieu ontwikkeld. De boulevard ligt niet meer direct aan de zee, maar beschermt achter de duinen. Voorlopig is de kustveiligheid op orde, maar met de toekomstige zeespiegelstijging is de zeewering vroeg of laat weer aan een versterking toe. Met de volgende verbeeldingen sorteren we voor op wat er op de kust af zal komen.

DE OPGAVE

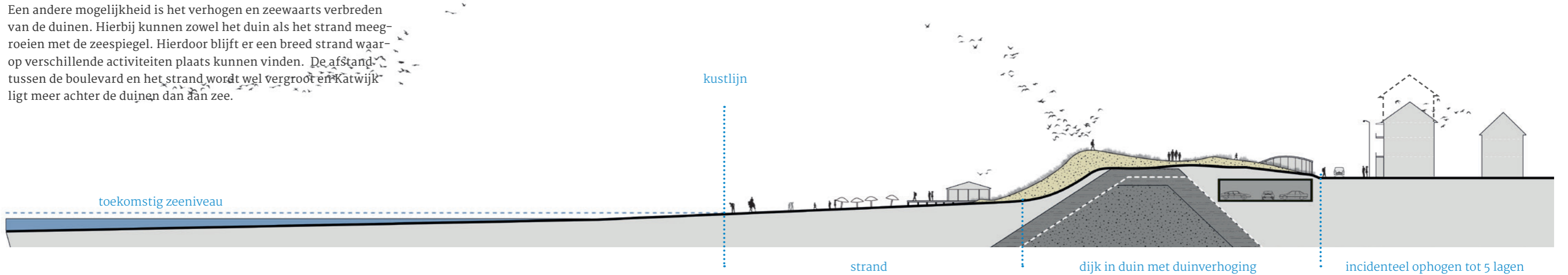
Wanneer het duin enkel in de hoogte wordt versterkt, zal het strand in breedte afnemen door de stijgende zeespiegel. Om het strand in stand te houden zijn flinke supplementies nodig. Doordat het strand smaller wordt zullen golven grotere impact de kustlijn hebben en komen de recreatieve faciliteiten mogelijk in het geding. Wel blijft de afstand tussen boulevard en strand zo klein mogelijk.

de nieuwe stap in de bescherming tegen de zee als kans

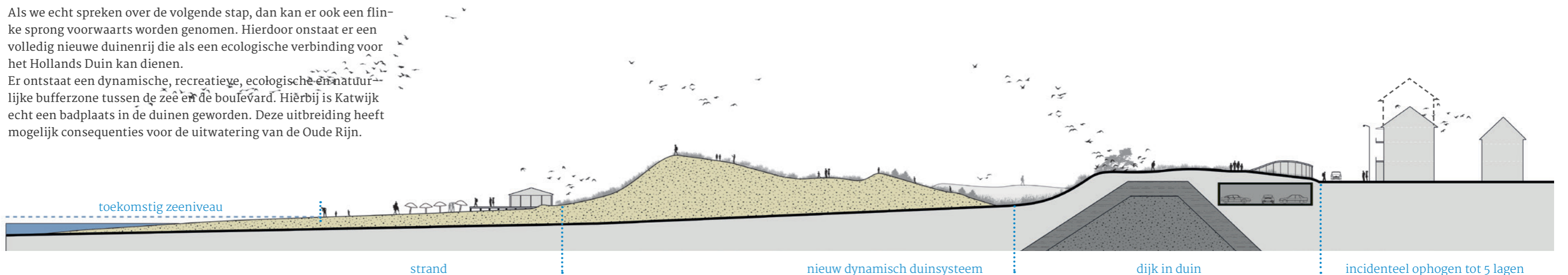
OPTIE 1

Een andere mogelijkheid is het verhogen en zeewaarts verbreden van de duinen. Hierbij kunnen zowel het duin als het strand meegroeien met de zeespiegel. Hierdoor blijft er een breed strand waarop verschillende activiteiten plaats kunnen vinden. De afstand tussen de boulevard en het strand wordt wel vergroot en Katwijk ligt meer achter de duinen dan aan zee.

OPTIE 2

Als we echt spreken over de volgende stap, dan kan er ook een flinke sprong voorwaarts worden genomen. Hierdoor ontstaat er een volledig nieuwe duinenrij die als een ecologische verbinding voor het Hollands Duin kan dienen. Er ontstaat een dynamische, recreatieve, ecologische en natuurlijke bufferzone tussen de zee en de boulevard. Hierbij is Katwijk echt een badplaats in de duinen geworden. Deze uitbreiding heeft mogelijk consequenties voor de uitwatering van de Oude Rijn.

HET UITWATERINGSKANAAL EN DE OUDE RIJN

In het gebied van het uitwateringskanaal en de Oude Rijn is er ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, daarnaast komen er drie belangrijke ruimtelijke ontwikkelingen samen in dit gebied.

1. De boulevard eindigt nu op de hoek van het uitwateringskanaal. Met een mogelijke verbetering van de uitwatering of de aanleg van een zeejachthaven ligt hier de kans om een nieuw recreatieve trekpleister haaks op de boulevard te ontwikkelen.
2. Het historische erfgoed en het maritieme karakter van de zee en boulevard, maar ook het binnendijkse maritieme karakter met de watertechniek, het havenkanaal, de jachthaven en het gebouwde erfgoed.
3. Het energiepoteentieel voor innovatieve oplossingen voor duurzame energie.

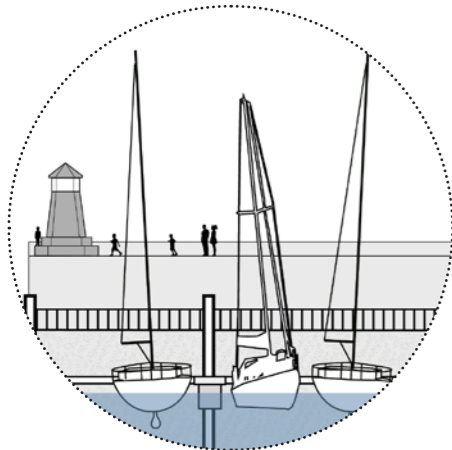
Het verbinden en het benutten van de samenhang tussen deze potenties is de gebiedsgerichte opgave voor dit deel van Katwijk. Door de onderlinge synergie tussen deze drie potentiële ontwikkelingen te onderzoeken, kan een samenhangend ruimtelijk ontwerp met meerwaarde ontstaan. Waardoor deze plek een recreatief hoogtepunt aan de Katwijkse kust kan worden.

MARITIEM KARAKTER; DE HAVEN(S) EN ERFGOED ALS TROEF

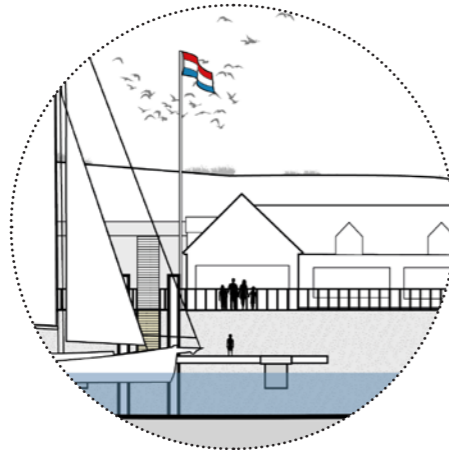

Haaks op de boulevard staat de oost-west verbinding langs de Oude Rijn en de uitwatering. Dit kan als een uitstekende verbinding tussen Katwijk en de kust dienen. Door in te zetten op het vergroten van dit gebied wordt een nieuw Katwijks maritiem karakter toegevoegd, met zijn eigen landschappelijke kwaliteiten en recreatieve mogelijkheden. De boulevard slaat als het ware de hoek om en vormt een verbinding tussen het zeefront en het maritieme milieu bij het kanaal en de jachthaven.

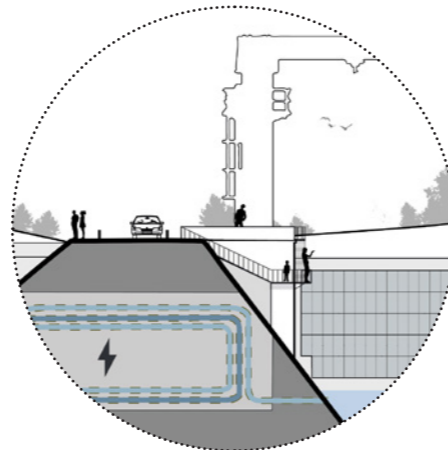
Bij de inpassing van een zeejachthaven moet rekening worden gehouden met de effecten die de bijbehorende maatregelen (dammen, steigers) kunnen hebben op de kustverdediging en het kustonderhoud. Zo kan een keuze voor een haven tussen strekdammen tot gevolg hebben dat er langs de kust aan de noordzijde ervan erosie optreedt.

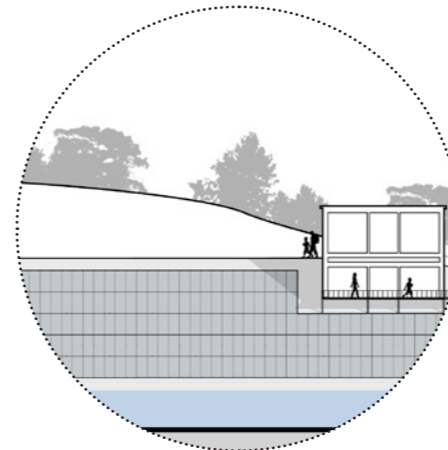
Zeejachthaven als potentie

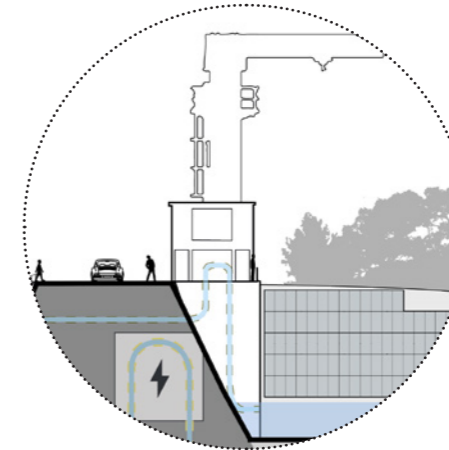
Uitbreiding van de boulevard

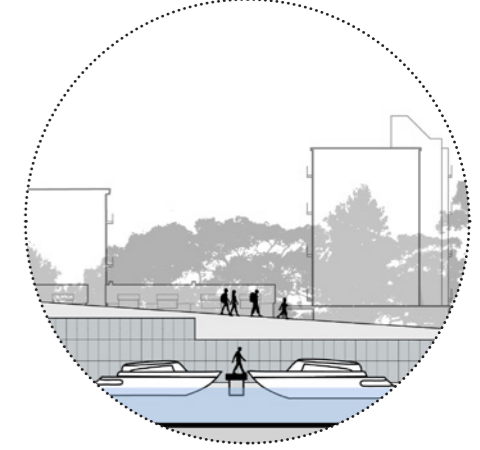
Blue energy en een overtoom geïntegreerd met het uitwateringswerk

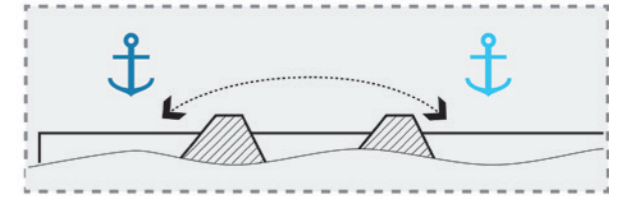
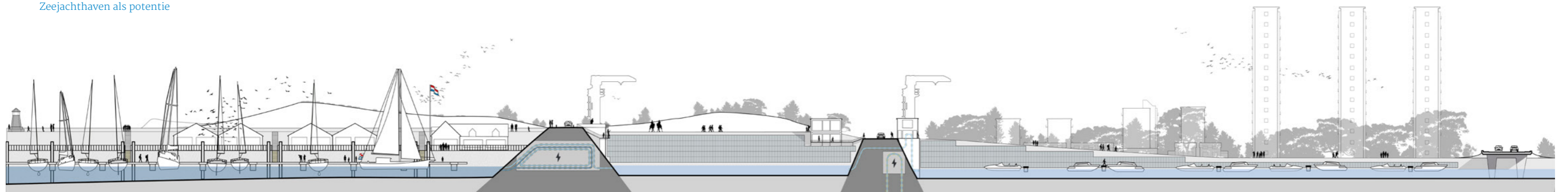
Zonnepanelen en energie-educatie langs het uitwateringskanaal

Smartpolder energie opwekking en overtoom geïntegreerd met het cultuurhistorisch waardevolle gemeal

Herontwikkeling van de haven en omgeving

verbinden van het karakter van haven en zee

BLUE ENERGY ALS ATTRACTIE

Dit gebied heeft een grote potentie als energielandschap. Door nieuwe duurzame ontwikkelingen van de haven en integratie van innovatieve duurzame energiewinning ontstaat er een energiehaven. Voorbeelden hiervan zijn: Blue energy productie, het plaatsen van een zonnepanelenveld en het smart polder project.

BOULEVARD EN HAVENS VERBONDEN

Haaks op de boulevard staat de oost-west verbinding langs de Ouderijn en de uitwatering. Dit kan als een uitstekende verbinding tussen Katwijk en de kust dienen. Door in te zetten op het vergroten van dit gebied wordt een nieuw Katwijks maritiem karakter toegevoegd, met zijn eigen landschappelijke kwaliteiten en recreatieve mogelijkheden.

DE OVERGANG; VAN COEPELDUYNEN NAAR WOONWIJK

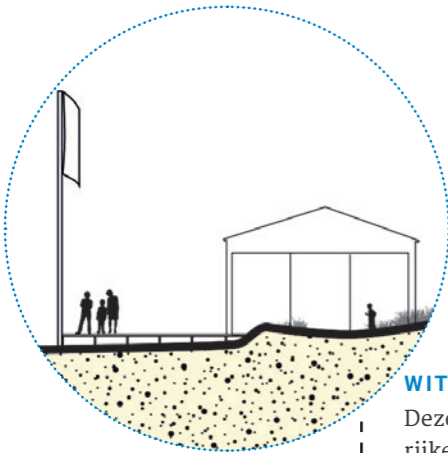
De Coepelduynen zijn relatief smal, zeker ten opzichte van Berkheide ten zuiden van Katwijk. Toch is dit Natura 2000 gebied zeer afwisselend en niet voor niets onderdeel van het Nationaal park Hollands duin. Buiten het broedseizoen is (vrijwel) het hele duin toegankelijk voor publiek. Er is echter geen duidelijke binnenduintrand aanwezig, waardoor de overgang met de aangrenzende woonwijk nogal abrupt is.

Het inpassen van een overgangszone in de woonwijk richting de duinen kan een waardevolle aanvulling op de bestaande kalkrijke jonge en grijze duinen vormen. Door het inpassen van kenmerkende binnenduinvegetatie in de parkzones van de wijk en het beter benutten van het kwelwater vanuit de duinstrook in de wijk. Hiermee kan een natuurlijke overgang van wijk naar duin worden ontwikkeld en kunnen ook de duin-entrees aantrekkelijker worden gemaakt.

De camping kan, wanneer er een nieuwe ontwikkelingsslag wordt gemaakt, mee gaan in deze strategie, zodat de duinen nog meer dan nu al het geval is doorlopen en onderdeel zijn van de camping. Het beschermen, behouden van de waardevolle natuurlijke habitats heeft prioriteit in dit duingebied.

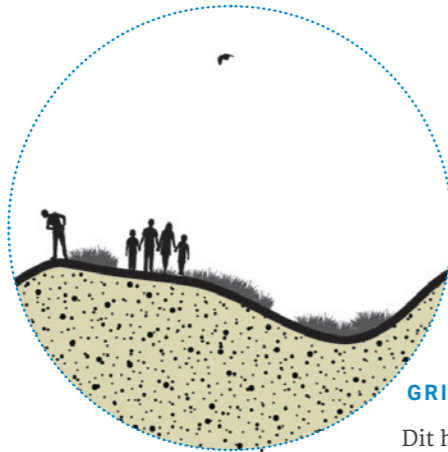
BESCHERMDE NATUURLIJKE HABITATS

Het beschermen, behouden van de waardevolle natuurlijke habitats heeft prioriteit in dit duingebied

WITTE DUINEN

Deze relatief statische, kalkrijke duinenrij begroeid met helmgras wordt mogelijk dynamischer indien de pilots met dynamisch duinbeheer in Berktheide succesvol blijken te zijn

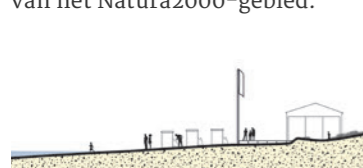
GRIJZE DUINEN

Dit habitattype omvat een divers soort duingrasland, door de vroegere menselijke invloeden komt hier het zeedorpenlandschap voor. Meer dynamiek in de witte duinen kan ook voor meer lichte overstuiving in deze gebieden zorgen, wat de natuurwaarden ten goede komt.

STRAND EN EMBRYONALE DUINEN

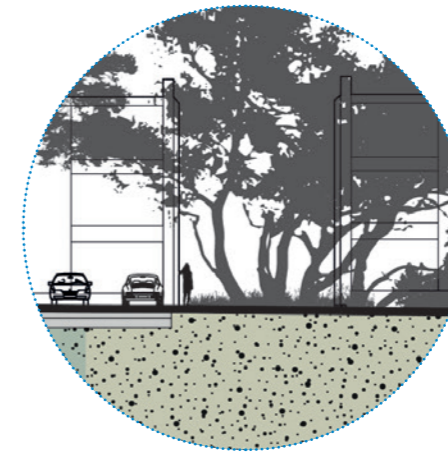
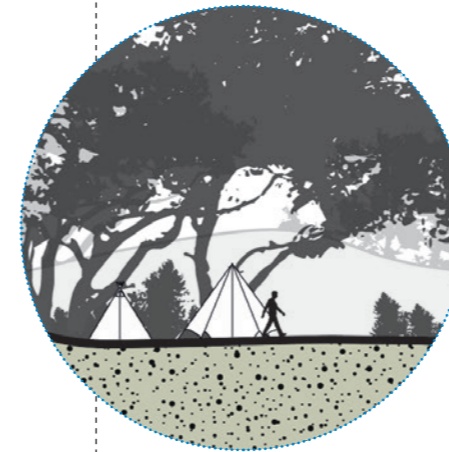
Door de (grootschalige) suppleties wordt de basiskustlijn vastgehouden. In deze zone vindt ook embryonale duinvorming plaats, wat bijdraagt aan de kustveiligheid en de waarde van het Natura2000-gebied.

'BINNENDUINTRAND' - DE CAMPING EN DE WOONWIJK

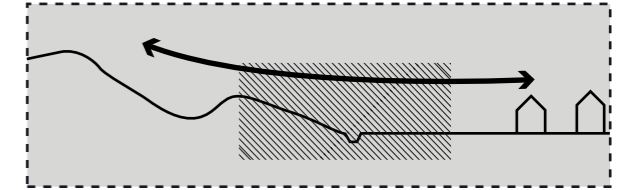
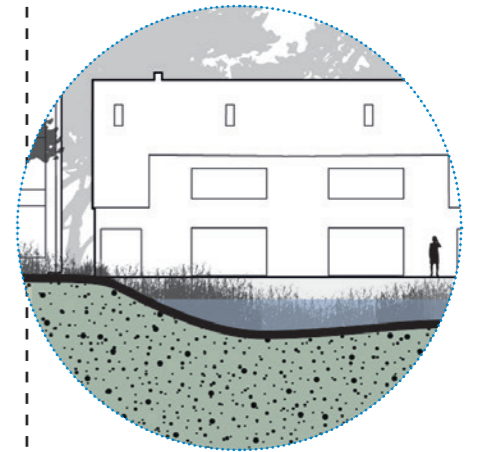
Bij de volgende modernisering van de camping Noordduinen, kan de al ingeslagen weg, van het beplanten met kenmerkende duinvegetatie, worden doorgezet. Mogelijk kan in de toekomst zelfs worden ingezet op een meer natuurlijke indeling van het park.

Aan de rand van de woonwijk ligt een netjes onderhouden park met toegangen naar de duinen. Hier ligt een kans om de duintrand naar de wijk en zelfs de wijk in te trekken. Deze wijk heeft de potentie om een unieke woonlocatie in de rand van de duinen te worden.

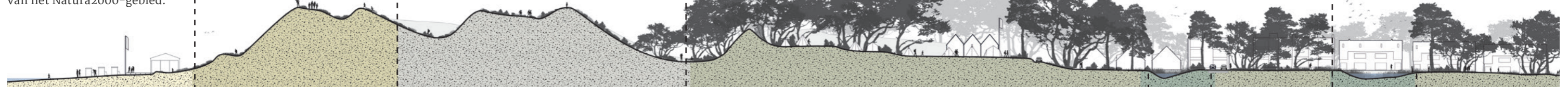

DUINWATER IN DE WOONWIJK

Er liggen hier al een aantal waterpartijen door de woonwijk, netjes onderhouden en strak ingericht. De waterpartijen worden gevoed door water uit de duinen. Middels een natuurlijke inrichting met flauwere taluds en natuurlijke vegetatie-ontwikkeling ontstaat hier een eigentijdse 'duintrandwoonwijk'.

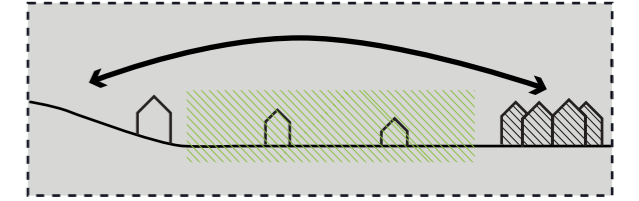
vergroten van de kust- en duinbeleving in de wijken van Katwijk aan Zee

VAN BINNENDUINRAND NAAR MIENTKOOLTUIN

Dit gebied, gelegen tussen de duinen van Berkheide en het te ontwikkelen gebied van Valkenburg, wordt gezien als een waardevol cultuur- en natuurlandschap. De typerende kleinschalige verkaveling en het schone kwelwater dat hier uit de duinen omhoog komt, maken deze plek uniek. Daarnaast is het een open landschap met dragende structuren voor specifieke kleinschalige functies. De ligging tussen de stedelijke ontwikkelingen en de binnenduinrand is cruciaal door het open houden van dit gebied blijven de verschillende landschappelijke eenheden duidelijk herkenbaar en beleefbaar.

Deze zone is een belangrijke overgangszone tussen de projectlocatie Valkenburg en het Natura 2000 en Natuurnetwerk gebied dat in de duinen ligt. Om de natuurwaarden van de Hollandse duinen te behouden en versterken, is het van belang dat de recreatievoorzieningen in dit gebied zorgvuldig worden geplaatst. Door de recreatieve entree van de Hollandse duinen hier naar een plek in deze bufferzone te verplaatsen kunnen de activiteiten meer aan de rand van het duin plaatsvinden en blijft het duingebied zelf rustiger.

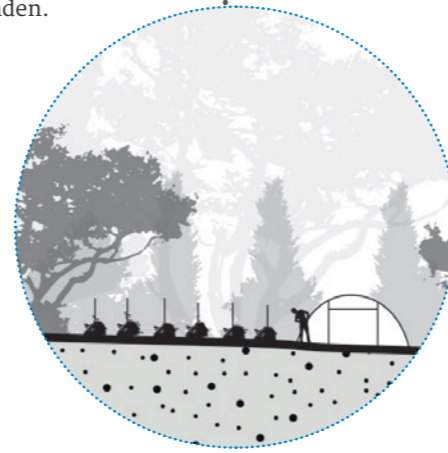
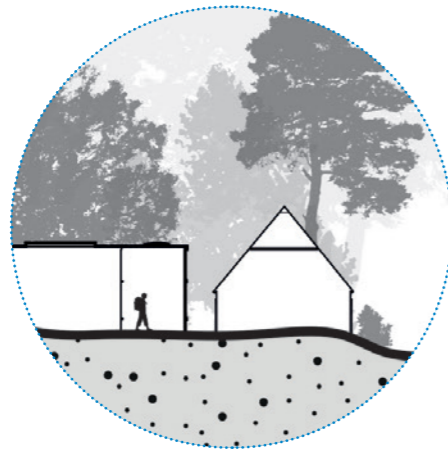
verbinding tussen ontwikkelingen in de polders en het duin

HET DUINGEBIED - NATIONAAL PARK HOLLANDSE DUINEN

Het duingebied heeft meerdere kwaliteiten, de relictten van de Atlantikwall, zoals de bunkers en tankgrachten, militaire oefenterreinen, voormalige duinakkers, de dellen en natuurlijk unieke natuur. Al deze waarden bestaan naast elkaar in het duinlandschap en hebben een grote recreatieve aantrekkingskracht. De uitdaging voor dit gebied is het faciliteren van de recreatiebehoefte zonder dat de unieke waarden van het duin hieronder leiden.

LANDBOUWGEBIED

Deze relictten van landbouw in de duinen blijven behouden, landschappelijk en cultuurhistorisch hebben deze vroegere akkers een grote waarde. Gezien de natuurwaarden en waterwinning is het niet denkbaar dat hier weer kleinschalige landbouw activiteiten plaats gaan vinden.

HET BARAKKENBOS

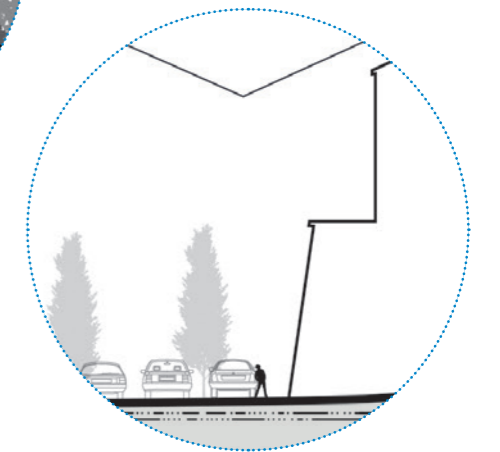
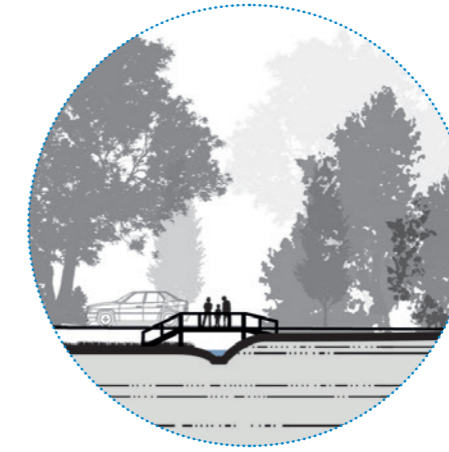
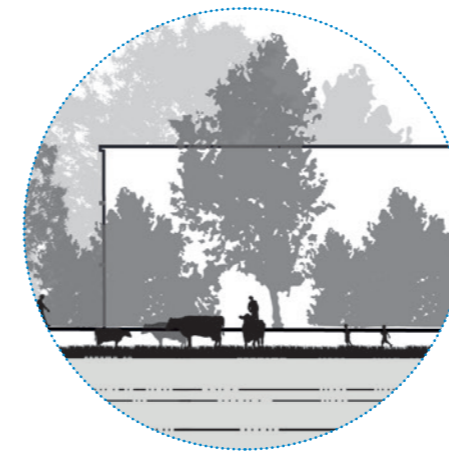
Om de barakken zo veel mogelijk te behouden als ensemble in hun landschappelijke setting is herontwikkeling van de barakken gewenst en zelfs noodzakelijk, maar niet eenvoudig in verband met de beperkingen vanuit de Natura 2000 wetgeving met betrekking tot stikstofdepositie. Aangezien het gewenst is dat het gehele gebied bijdraagt aan de recreatieve aantrekkelijkheid van de nieuwe woonwijk Valkenburg, zal er in het kader van de herontwikkeling worden gekeken welke functies in de barakken kunnen worden gerealiseerd.

GROEN-BLAUW CASCO

Het diverse agrarisch gebruik wordt afgewisseld met recreatieve en eco-toeristische activiteiten. (sportvelden, volkstuintuinen, manege). Gezien de positie tussen Valkenburg en de duinen kunnen deze functies hier verder worden uitgebreid en kan hier worden ingezet op het ontwikkelen van een entreegebied voor het Nationaal Park Hollandse Duinen, dat de recreanten verder landinwaarts verwelkomt.

BEPLANTINGSSTRATEGIE

Inzetten op een groen-blauw casco tussen de duinen en Valkenburg betekent ook het uitdenken van een beplantingsstrategie die past bij deze ontwikkeling. De overgang tussen duin en polder ligt van nature niet bij de N-weg, maar verder landinwaarts. Door bijvoorbeeld de duinbeplanting verder door te trekken wordt de uitstraling van het Hollands Duin verder landinwaarts getrokken.

TOEGANKELIJK LANDELIJK GEBIED

Het typische landelijke gemengde en kleinschalig agrarische landschap van de Mient-Kooltuin wordt openbaar toegankelijk en onderdeel van de recreatieve zone rondom Valkenburg.

4.2

STRATEGISCHE OPGAVEN VOOR DE KATWIJKSE KUST

De belangrijkste opgave voor Katwijk als badplaats is om op basis van de geïdentificeerde aanwezige kwaliteiten te groeien en tegelijkertijd vanuit dezelfde kwaliteiten in te spelen op ontwikkelingen in de regio en zo zelfs kwaliteiten toe te voegen. Hierbij gaat het onder andere om ontwikkelingen op het gebied van toerisme, economie, bereikbaarheid en openbare ruimte.

In de omgevingsvisie moeten nadere keuzes voor een bepaalde groeirichting worden gemaakt (bijv. inzetten op ecotoerisme). Aan de hand daarvan zal moeten worden onderzocht hoe het ruimtelijke raamwerk de gekozen groeirichting mogelijk kan maken. Dit vraagt om enige flexibiliteit van het raamwerk, geen vaststaand 'plan' maar een strategie. De keuze hiervoor zal ook in de omgevingsvisie nader worden bepaald, op basis van de huidige stedenbouwkundige en landschappelijke kwaliteiten uit deze gebiedsagenda.

OVERZICHT VAN DE GEBIEDSGERICHTE OPGAVEN EN BIJBEHORENDE AGENDA

Gebiedsgerichte opgaven	Strategische opgaven	Potentiële ontwikkelingen	Acties/aanbevelingen	Mogelijke synergie
STRAND, DIJK IN DUIN, BOULEVARD STRAND, DIJK IN DUIN, BOULEVARD	Zet in op een veilige aantrekkelijke kust waarbij de huidige ecologische en landschappelijke kwaliteiten versterkt en aangevuld worden.	- Nieuwe kustverdediging.	<ul style="list-style-type: none"> Sorteer hierop voor samen met de hogere overheden en andere partners. Sorteer hierop voor door nu al te investeren in andere verbinding met de kust, o.a. via uitwatering. 	Ruimte voor nieuwe tijdelijke recreatieve activiteiten en ontwikkelingen.
		- Strandsuppleties inzetten voor recreatieve ontwikkelingen.	<ul style="list-style-type: none"> Voer gesprekken met RWS en regio over mogelijkheden van grootschalige zandsuppleties in de toekomst. 	
	Zet in op een aantrekkelijke en bereikbare badplaats. Voorkom daarbij dat parkeerplaatsen het straatbeeld bepalen en zorg er voor dat op de N206 ter hoogte van Katwijk aan Zee duidelijker merkbaar wordt dat je de kust nadert.	- Verbeteren zwemwaterkwaliteit.	<ul style="list-style-type: none"> Vind draagkracht bij partners voor het nemen van maatregelen. Zoek bij ontwikkelingen (zoals b.v. BE-centrale naar mogelijkheden voor verbetering van de zwemwaterkwaliteit. 	Kijk of nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen (bv zeejachthaven) bij kunnen dragen aan de waterkwaliteit.
		- Toevoegen van (slecht weer) voorzieningen, verblijfsvoorzieningen of uitbreiden evenementen.	<ul style="list-style-type: none"> Formuleer randvoorwaarden voor ruimtelijke ontwikkelingen in het kustgebied en geef aan waar deze mogelijk zijn. 	Zoek ook naar ontwikkellocaties rondom de uitwatering en het Prins Hendrikkanaal.
		- Auto, ov- en fiets bereikbaarheid en parkeren laten aansluiten bij groeiende druk op de kust.	<ul style="list-style-type: none"> Kies vanuit je visie voor bereikbaarheid voor een goed bereikbaar strand met ov, fiets en/of auto. Koppel de keuzes voor bereikbaarheid aan ruimtelijke ontwikkelingen in de kustzone. 	Aansluiten bij ontwikkelingen omtrent de visie Bereikbaarheid / er voor zorgen dat deze visie geen 'conflict' oplevert met de Gebiedsagenda.
		-- Meer samenhang in inrichting openbare ruimte tussen de boulevard en het achterland dat de kust 'raakt'.	<ul style="list-style-type: none"> Zorg ervoor dat dit aspect wordt meegenomen in de eventuele aanpassing van het tracé van de N206. Daarvoor is draagvlak nodig. 	

Gebiedsgerichte opgaven	Strategische opgaven	Potentiële ontwikkelingen	Acties/aanbevelingen	Mogelijke synergie
	Behoud en versterk de huidige kwaliteit van de Katwijkse boulevard.	<ul style="list-style-type: none"> Incidentele projecten en ruimtelijke ontwikkelingen Doorontwikkeling cultuurhistorie. 	<ul style="list-style-type: none"> Stel (ruimtelijke) kaders en randvoorwaarden voor ontwikkelingen. Zet bij ruimtelijke ontwikkelingen in op een meerwaarde voor de cultuurhistorische kwaliteit van de boulevard. 	
DE UITWATERING, DE OUDE RIJN EN DE HAVEN	Zet de sfeer van de boulevard door langs de monding van de Oude Rijn; en versterk zo het stedelijk recreatief landschap haaks op de kust.	- Zeejachthaven.	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoek (economische) draagkracht in en met de regio voor een zeejachthaven Onderzoek met regio de schaal en mogelijkheden zeejachthaven en overtoom op kort en lange termijn. 	Zoet-zoutpassage (of overtoom) voor vaartuigen kan als eerste aanzet tot een zeejachthaven worden ingezet en kan ook een logistieke oplossing bieden in geval een zeewierfarm voor de kust wordt ontwikkeld. In een later stadium kan een overtoom een belangrijk onderdeel zijn van een zeejachthaven worden.
		- Zoet-Zoutpassage (overtoom).	<ul style="list-style-type: none"> Zie hierboven Onderzoek mogelijke locaties overtoom. 	
		- Uitbreiding boulevard langs uitwatering en toeristisch recreatieve voorzieningen.	<ul style="list-style-type: none"> Overleg met HHR hoe gronden langs de uitwatering kunnen worden ingezet voor een uitbreiding van het boulevard-milieu. 	
		- Toevoegen recreatieve oost-westroutes.	<ul style="list-style-type: none"> Betrek routes in de plannen voor de uitwatering. 	
		- Stedelijke verdichting en verbinding in de uitwatering.	<ul style="list-style-type: none"> Stel stedenbouwkundige randvoorwaarden op voor ontwikkelmogelijkheden langs de uitwatering. 	
		Benut de mogelijkheden voor maritieme ontwikkeling van de uitwatering (en richting Prins Hendrik Kanaal).	<ul style="list-style-type: none"> Opwaarderen bestaande jachthaven. Combineren verbreding uitwatering met o.a. uitbreiding jachthaven. Toeristisch recreatieve en maritieme voorzieningen waar mogelijk verbinden aan de cultuurhistorische waardevolle bebouwing. 	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoek met ondernemers/ jachthaven wat nodig is om de jachthaven op te waarderen. Overleg met het Hoogheemraadschap over mogelijkheden om in te zetten op verbreding van het uitwateringskanaal. Onderzoek welke mogelijkheden verbreding van het uitwateringskanaal biedt. Onderzoek wat mogelijk is voor ontwikkeling en behoud van cultuurhistorische bebouwing als de Redschuur en neem de resultaten mee als randvoorwaarden voor ontwikkelmogelijkheden.

OVERZICHT VAN DE GEBIEDSGERICHTE OPGAVEN EN BIJBEHORENDE AGENDA

Gebiedsgerichte opgaven	Strategische opgaven	Potentiële ontwikkelingen	Acties/ aanbevelingen	Mogelijke synergie
	Zet in op mogelijkheden voor innovatieve energievoorzieningen als bijdrage aan een aantrekkelijke en (publiek) toegankelijke uitwatering	<ul style="list-style-type: none"> - Democentrale voor Blue Energie als educatieve en recreatieve trekpleister. - Smartpolder test als onderdeel van de innovatie. - Zonnepanelen ingepast in uitwatering. - Verbinding met zeewierfarm voor de kust. 	<ul style="list-style-type: none"> • Blijf samen met het Hoogheemraadschap, gemeente Noordwijk en de provincie onderzoek doen naar de mogelijkheden voor een BE-centrale. • Status onderzoek – verbinden met blue port indien mogelijk. • Bespreek met HHR de wensen en mogelijkheden voor inzet van de uitwatering voor meer innovatieve energieoplossingen. • Blijf in gesprek met bedrijven die zich inzetten voor deze (en andere innovatieve) vormen van energieopwekking en faciliteer de ontwikkelingen. 	Inzet op innovatieve energie vormen, kunnen vooral de duurzaamheid van het gebied benadrukken en zelfs een nieuwe doelgroep naar het gebied halen. Daarnaast kan het bijdragen aan de algehele aantrekkelijkheid voor bezoekers van de uitwatering door toevoeging van routes of openbare voorzieningen.
(NOORD) STRAND, COEPELDUINEN EN DE WOONWIJK	Betrek de Noordduinen en omgeving meer bij de rest van Katwijk.	<ul style="list-style-type: none"> - Benut mogelijkheden met strandsuppleties voor (recreatieve of ecologische) meerwaarde (b.v. tijdelijk breder strand). - Benut de parkeerplaats Noordduinen om de aantrekkingskracht van dit deel van Katwijk te vergroten. - Doorontwikkelen camping Noordduinen/verbreding doelgroep (b.v. ecotoerisme). - Verbinding tussen de duinen en de wijk door middel van zichtlijnen, duinvegetatie en het watersysteem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bespreek met Rijkswaterstaat en belanghebbenden in het geval van benodigde strandsuppleties mogelijkheden om deze anders in te zetten (meer doen met zand). • Onderzoek welke mogelijkheden er zijn om meerwaarde (in kwaliteit en in gebruiksmogelijkheden) aan dit gebied toe te voegen door (her) inrichting van het parkeerterrein. • Onderzoek of er behoefte is aan andere vormen van toerisme en maak die mogelijk. • Stel aanbevelingen op voor en maak afspraken over de inrichting van de woonwijken gelegen direct achter de duinen. 	Door de ligging van de Coepelduinen richting Noordwijk is dit bij uitstek een gebied waar gezocht kan worden naar synergie met projecten en ontwikkelingen in de gemeente Noordwijk. Gedacht kan worden aan betere of meer (langzaamverkeer) verbindingen, maar ook aan een gezamenlijke inrichting van de binnenduinstrand.

OVERZICHT VAN DE GEBIEDSGERICHTE OPGAVEN EN BIJBEHORENDE AGENDA

Gebiedsgerichte opgaven	Strategische opgaven	Potentiële ontwikkelingen	Acties/ aanbevelingen	Mogelijke synergie
BINNENDUIN-RAND BERKHEIDE NAAR MIENT-KOOLTUIN	Zet in op een stevig groen-blauw casco in de Mientkooltuin en de binnenduinstrand van Berkheide als meerwaarde voor het duingebied en de toekomstige woonwijk N.b. Deze opgave en de potentiële ontwikkelingen worden al meegenomen in totaalontwikkeling Mientkooltuin in kader PLV. Het is en blijft wel zaak dat de kwaliteiten en uitgangspunten voor het gebied vastgelegd worden.	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeling Mientkooltuin met recreatieve (opvang) waarde voor het hele aangrenzende gebied. - Benutten kwelwater ten behoeve van natuur- en recreatieve ontwikkeling als onderdeel van het groen-blauw casco. - Benutten als entreegebied Nationaal Park Hollandse duinen. - Benutten cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten als basis voor een aantrekkelijk karakter van dit gebied. - Uitbreiding van de recreatieve routes in oost-west richting en in zuid-noordrichting. 	<ul style="list-style-type: none"> • Blijf deze opgave meenemen in de plannen voor de ontwikkeling van locatie Valkenburg. • Overleg met zowel Dunea als het Hoogheemraadschap over hoe de groenblauwe structuur er het beste uit kan komen te zien. • Sluit aan bij het overleg over het Nationaal Park. • Agendeer wensen en mogelijkheden bij de ontwikkeling van de Mientkooltuin en omgeving. • Blijf voor de ontwikkeling van Locatie Valkenburg en omgeving uitgaan van deze waarden. • Blijf inzetten op goede dooradering van het gebied met (recreatieve) routes voor langzaam verkeer. 	Door het uitnutten van de (natuurlijke) aanwezige kwaliteiten van het gebied ontstaat enerzijds een meerwaarde voor de te realiseren woonwijk en kan anderzijds het gebied oplossingen bieden voor het kwetsbare duingebied.

COLOFON

Dit rapport **Gebiedsagenda Katwijkse Kust** is opgesteld in opdracht van de **Gemeente Katwijk** en is in samenwerking met het projectteam van de gemeente uitgevoerd door **H+N+S Landschapsarchitecten**.

SAMENSTELLING ONTWERPTEAM/PROJECTTEAM

Jandirk Hoekstra (H+N+S, projectleider)
Inge Kersten (H+N+S, landschapsarchitect)
Philippe Allignet (H+N+S, stagiair)
Jolande Niemeijer (Gemeente Katwijk, Beleidsmedewerker Ruimtelijke Ontwikkeling)
Evelien Riedstra (Gemeente Katwijk, Landschapsarchitect Team Ruimtelijk Beleid)

VORMGEVING EN LAYOUT

H+N+S Landschapsarchitecten

FOTO'S EN AFBEELDINGEN (tenzij anders vermeld)

H+N+S Landschapsarchitecten

PROJECTNUMMER

2166

AMERSFOORT, JULI 2017

© H+N+S (2017) Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits de bron wordt vermeld.

H+N+S
Landschapsarchitecten

Bezoekadres

Soesterweg 300
3812 BH
Amersfoort

Postadres

Postbus 1603
3800 BP
Amersfoort